

Meksikada feci bir tren kazası

Meksika, 24 (A.A.) — İçin de işçiler, kadınlar ve çocuklar bulunan bir tren Veracruz devietti arazisinde kâin Tolosa civarında yoldan çıkmıştır. Birkaç petrol vagonu ıstıial etmiştir. Üçüncü mevki yolcularından 40 kişi yanarak ölmüştür.

Dikilide zelzele

İzmir, 24 (A.A.) — Evvelki gün ve dün Dikilide orta şiddette iki zelzele daha olmuştur. Dün Kemalpaşa kaza merkezinde bir zelzele olmuş ve on beş saniye devam etmiştir.

Alman Hariciye Nazırı Ribbentrop'un Danzigteki nutku

Almanya, bütün kuvvetiyle sonuna kadar harbe azmetti

Alman milletinin Doğuda, Cenupta, Batıdaki hudutları kat'î olarak çizilmiştir

Müstemlekelerimizden başka birşey istemiyoruz

Balkanlarda sulh ve emniyet

Yazan: ASIM

Balkanlarda sulh ve emniyet unsurları her gün biraz daha artıyor. Orta Avrupada patlayan harpten sonra bir şaşkınlık devreye geçen Tuna havzası ve Balkan memleketleri Lehistanın Avusturya haritasından silinmesi üzerine biraz kendine gelmişti. Türkiye ile İngiltere ve Fransa arasında imzalanan karşılıklı yardım pakitından sonra ise bu saba da Balkanlardaki sulh ve emniyet unsurları daha ziyade bir canlılık eseri göstermektedir.

Tuna ve Balkanlarda husule gelen değişiklik derecesini anlamak için uzun boylu tetkiklere ihtiyaç yoktur. Almanya gibi reaksiyon taraftarı olan Marasitan ile İtalya ve Bulgaristandaki vaziyeti gözönüne getirmek kâfi gelecektir.

Hatırlardır ki Almanya Danzig ve Koridor meselelerini tahakkümü altına alarak Macaristan da Romanyaya karşı taleplerini artırmıştır. Bunun neticesi olarak büyük emleket hudutlarına büyük askeri kuvvetler tahşid etmeğe mecbur olmuşlardır. Fakat Lehistanın uğradığı âkâbetten itibaren alan Macaristan Romanya üslerine yapacağı tecavüz hareketlerinden kendisinin değil, sadece Romanyanın istifade edeceğini anlamıştır. Bu sırada Yugoslavyanın tavassutu vukua gelmiştir. Bu suretle Macaristan, Romanya ve Yugoslavya arasında iyi komünaluk esasları üzerine anlaşma devresi başlamıştır.

Arnavutluğun işgalindenberi kendini doğrudan doğruya bir Balkan memleketinin merkezi sayan Roma mahafili Tuna havzasındaki bu sulh ve anlaşma meşuresini takviye etmeğe lüzum duymuştur. İtalyanın nüfuzu altındaki Balkanlarda bitaraf bir birlik meşuresi çalışıyor. İtalyanın Balkanlardaki harpcü bir eleman olarak girip çıktığı halde bugün böyle açıklanan sulhu bir kuvvet rolünü oynamaya çalışması hiç şüphesiz anlamlı bir hâdisedir.

Yine son hafta içinde Sofyada vukua gelen hükümet buhranı da, Balkanlardaki sulh ve emniyet elemanlarının artmış olmasının neticesi olarak Evvelce Berlin müessesinde olan Bulgar hükümeti ve Londra gibi merkezlerden birisini tercih etmek zarureti kervanındadır.

Fakat bütün bu sulh cereyanları kuvvet aldığı bir kaynak değildir ki bu da bir taraftan Türk ve Fransız yardım pakiti, diğer taraftan Türk - Rus yardım

Ribbentrop Moskova'da bir Sovyet generaliyle konuşuyor

Danzig, 24 (A.A.) — Alman Hariciye nazırı Fon Ribbentrop, eski muharipler günü münasebetiyle bu

rada söylediği nutukta, Danzigin bundan böyle Almanyadan ayrılmayacağını kaydedildikten sonra Almanya ile Danzigin harbin mesulü addedilmek istenildiğini, fakat bugünkü harbin Almanyaya kelimenin tam mânasıyla empoze edilmiş olduğunu bildirmiştir.

Führer 1934 te Pilsudski ile iki memleket münasebatına yeni bir istikamet verdikten sonra Danzig ve Koridor meselesinin ergeç hal edilmesi lüzumunu hiç bir şüpheye mahal kalmıyacak veçhile hareket etmiştir. Tam bir sene evvel 24 Teşrinievvel 1938 de eski Polonya elçisi Lipsikiyi Führer namına Bertesgadene davet etmişim. O gün Danzigin siyaseten Almanya devletine dönmesi ve iktisaden Polonyaya bağlı kalması hakkında tekliflerde bulundum. Karşılıklı olarak bir otostrad ve bir şimendifer yapılacak, hudutlar kat'i olarak tanımlanacak ve ademi tecavüz pakiti da 25 sene uzatılacaktı. Bu teklif 5 Haziran 1939 da bizzat Führer tarafından B. Deke benim önümde ve

(Devamı 5 incede)

Büyük bir mütefekkirin ölüm yıldönümü

Gökalp için bugün ihtifal yapılıyor

İsmail Hakkı Baltacıoğlu bu münasebetle bir muharririmize şunları söyledi:

"Ziya Gökalp sosyoloji ilminin kurucusu olan Dürkhayım'den sonra en büyük sosyoloğdur,"

Büyük sosyoloğ ve mütefekkir Ziya Gökalp'm ölümünün on beşinci yıldayız. Bu münasebetle saat 15 de Üniversite konferans salonunda bir toplantı yapılacaktır. Kendisinden, merhum Gökalp hakkındaki fikirlerini rica ettiğimiz sayın terbiyecisi İsmail Hakkı Baltacıoğlu bir muharririmize şunları söylemiştir:

"Ziya Gökalp sosyoloji ilminin kurucusu olan Emil Dürkhayım'den sonra en büyük sosyoloğdur. Yeni ilmin istiklâline en çok çalışanlardan biridir. Gökalp'm milletlerarası bir şölreti olmamasının sebebi eserlerinin türkçeye olmamasıdır. Gökalp Türkçülüğün ve devletçiliğinin de kurucularından biridir. Gökalp, tanzimat hareketinden sonra Şair ve mütefekkir Ziya Gökalp en büyük şuur hamlemizdir. Yazık ki onu iyice tanımayoruz. Birçok değerlerimizi iyice tanımadığımız gibi..."

Gökalp için bugün yapılacak toplantı Prof. Mustafa Şekip Tunç açacak ve müteakkrben felsefe şubesinden kutisi, büyük mütefekkirin kısa bir tercümesi halini yaptıktan sonra Doçent Hilmi Ziya "Türk felsefe tarihinde Ziya Gökalp", Prof.

Şair ve mütefekkir Ziya Gökalp

Kâzım İsmail "Türk milliyetçiliğinde Ziya Gökalp", edebiyat fakültesi doçentlerinden Hayri İsa "Türk terbiyeciliğinde Ziya Gökalp", iktisat fakültesi doçentlerinden Ziyaettin Fahri "Türk içtimaiyatında Ziya Gökalp" mevzulu konferanslarını verecekler; edebiyat şubesinden Gündüz ve Şükrü isimli talebeler de Gökalp'm şiirlerini okuyacaklardır.

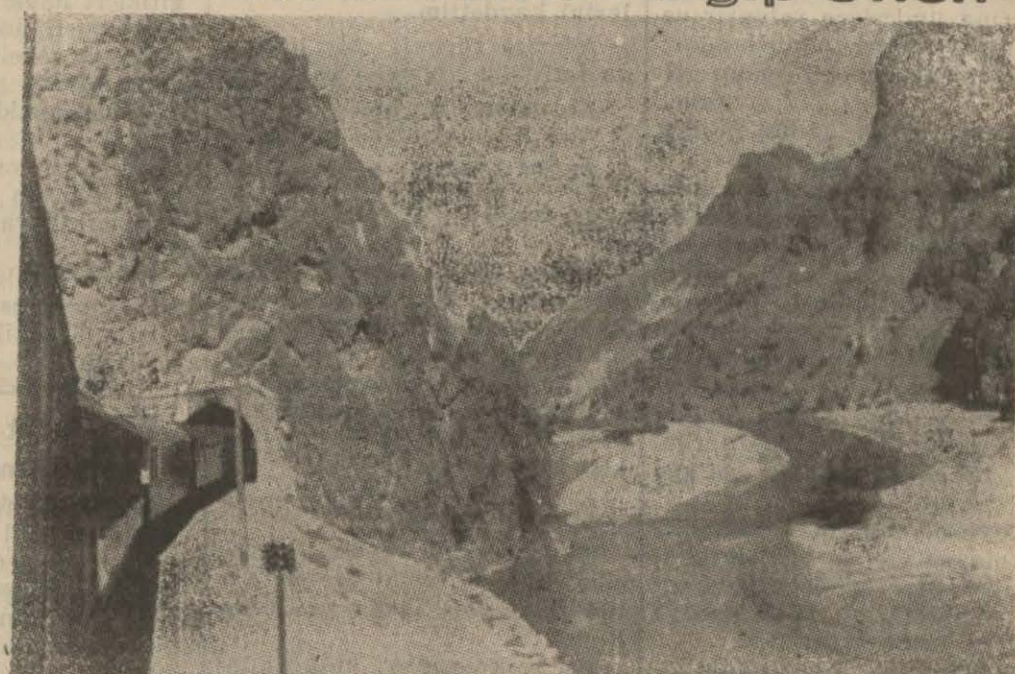
Alman tayyarelerinin Skapa Flov'da eski İngiliz harp gemisi Iron Duke üzerine yaptığı baskını ajans haberi olarak vermiştik. Bu baskın neticesinde gemide bazı tahribat olmuş, fakat insan ölmemişti. İngiliz gazetelerin den aldığımız yukarıki resimde hâdisenin nasıl cereyan ettiği temsili bir şekilde gösterilmiş tir.

İstanbuldan Erzuruma:

Türk mühendis ve işçisinin geçirdiği imtihan

Yürekten söylenen söz: Sağ ol Milli Şef, sana bin minnet ve şükran
YAZAN: Yekta Ragıp Önen

Bu resim Sivas — Erzurum hattının işletmeye açılması münasebetiyle Erzuruma giden foto muhabirimiz tarafından Atma boğazında çekilmiştir. Yalçın kayalar, derin geçit ve coşkulu bir şekilde akan Fırat nehrini görürsünüz. Bu kayalar, Türk işçisi tarafından kara, soğuk, yağmur, kışın, şiddetli bir şekilde çalıştırılmıştır. Bu işçilerin de çalışmalarıyla bu hat açılmıştır. (Yazısı 3 üncüde)

Almanya Balkanlılar Birliğini bozmak için Bulgaristanı kullanacakmış

Roma, 24 (A.A.) — Havas: Manchester Guardian gazetesinin siyasi muhabiri siyasi vaziyeti hulâsa ederek diyor ki: Berinde Alman askerî ve mülki rüesa arasında yapılan konferans, Hitleri şark cephe-

sini tarsin ettikten sonra İngiltereye karşı şiddetli bir harp yaparak Fransa ile münferit bir sulh akdine teşebbüs etmek hususundaki kararında takviye eylemiştir. Bu gazete, Fransayı İngiltereden ayırmak için Hitlerin

sarfettiği gayretlerin beyhude olduğunu kaydettikten sonra diğer taraftan Almanyanın Balkanlarda karışıklıklar çıkarmak isteyeceğini ve bu hususta da Balkanlılar birliğini bozmak hususunda Bulgaristanı kullanacağını tahmin etmektedir.

Ela Cözlü

insanlar memleketinde

Yazan: SADRI ERTEM

Bunlar, Anadolu yaylasında açılmış bir çölden akan su-lar gibi akarlar, giderler. Yalnız gittiklerini bilirler. Onların kulakları sadece şu cümleyi duymuştur:

"- İş varmış!

Bir "mış", onları köylerinden bir "nefirâm", gibi toplar. Önüne katar, kasabaları, şehirleri arkalarında bırakır. Dağları gerilerinde.

Giderler; gittikleri yerde ya iş vardır. Varsa, saadete kavuşurlar. Yani siyah ekmeleğe beyaz ekmeği katk ederler; böylece refaha ererler.

İş yoksa, ihtimaller onları kasaba, kasaba, mıntaka, mıntaka sürükler. Aclık, sefalet, iklim farkı, ve teşkilatsızlık insanlardan mürekkep bu turne kafillesini yer yer harap eder. Sayılarını azaltır, Yemen göllerinde kaybolan insan gibi omuzlarında çapaları bir hayli insan hastalığından erir, kaybolur. Toprak delikanlıları böylece yutar. Mevsim ziraat işçiliği budur.

Mevsim işçisi mevsim bitince gelmek maksadıyla gider. Fakat gurbete gidenler de olur. Bunların ne zaman dönecekleri hiç malûm değildir. Gurbet Anadolunun denediği bir hal, bir mıntakasına has bir hal değildir. Bütün Anadolu bundan hisselenmiştir. Onun içindir ki gurbet türkülleri hemen her kasabada müşterek gibi bir şeydir.

Sevmek gibi gurbeti de en iyibilen bizleriz. Onu asırlardır içimizde taşıyoruz. Nice zamandır, nesilden nesile intikal eden tek denebilecek millî miras "gurbettir". Bunu dağlar, rüzgârlar, ağaçlar, halk çocukları, halk babaları, halk anaları, halk kardeşleri bilirler. Bazan İstanbulun veya büyük şehirlerimizden birinin tahta çukûkân kâpenkleri arasından birini işitilir:

"Kâzîdi kanadım kaldım çöllerde Anasız, babasız gurbet ellerde Ya ben ağlamayayım da kim ağlasın!,"

Bu ses çok defa yaşlı on beşi aşmamış soluk benizli bir çıracı hatırlar. Bazan gözleri yaşlı bir köylü kadim kerpiç evinin camsız, penceresine baksını dayar ve sesini kısarak hiçkırır:

"Odasına baktım odası ıssız. Şamdanına baktım şamdanı mumsuz Sen orada yerleş, ben burada yarsız!,"

Yahut sadece inler: "Su değilim akam gidem yanına Kıyamam bir ok çekem canım"

Bazan hasretin çıldırdığı insanların tek ümitleri dağlardır. Ona ümitsizce yalvarır ve bir hayal onun ruhunu kaplar: "Eğil dağlar, eğil ağamı görem!,"

Yahut; uzak iklimden sıla hasretini bir dere gibi çağlar: "Sılamın toprağı mis gibi kokar Anamın ekmeği burnumda tüter."

Bir dilimek olsa bir yıla yeter Irak yakın deme gel anam!,"

Kasabalarda, büyük şehirlerde gurbetin bir hazin rüzgâr gibi estiği semtler ne kadar çoktur?

Köylerde hasret bekliyenlerin mezar taşları şehirlerden, kasabalardan gelecek var, çocuk haberlerini hâlâ beklie bekliye yosunlanmaktadır.

Edebiyatıyla hayatımıza giren gurbet bizde böylece top-rakla iş arasında müsbet bulamıyanların macerası olarak devam etmektedir.

XIX

TEZGAHIN SON SİPERİ

Uşakta belediye reisinin odasında oturuyordum. Şehir halkından birçokları gelip belediye reisine dert yarıyorlar. Şehir işleri hakkında istişarelerde bulunuyorlardı.

Şehirde su meselesi ve iş-

timlak işleri pek mühimdi. Sanyorum su işinde evkafın iyi hareket etmediğinde herkes ittifak ediyordu.

İri vücutlu, yağız bir vatandaşın sözleri hâlâ kulağımdadır:

"- Mekkede kuşlara yem atılın diye vakıf yapılmış. Bu ne biçim iştir. Burada vatandaş için yapılacak itimâl yardım Mekkenin kuşlarına serpilecek yemden daha çok yerinde değil midir?"

Vatandaşın sözleri bende bir sürü hayalleri kanatlandırdı.

Taş basması "Ah Minelaş,, levhaları basan Hulûsî matbaasının bastığı alı yeşilli Mekte levhaları aklıma geldi.

Mukavva büyüdü. Üstündeki resimler derinleşti. Hurma ağaçlarının gölgesinde bir vaha, bir perspektif halini aldı.

Keskin güneşe karşı kanatlarını geren, tüyleri pırl pırl medar kuşlarının hurma dallarına akınını hatırladım.

Kuşlara yem parası vakfeden meraklı adamı düşündüm.

Acaba neden bu adam Mekkenin kuşlarını Beyazıt camii avlusundaki insanlarla beraber oturup kalkan güvercinlerin sıcak denizlerden koparılmış bir mercan dalının parçası hissini veren gağalarını, boz renkli kostümlerini, içi beyaz çalan bir kürk manzarası veren kanat etlerini ince koyu renkli ayaklarını niçin sevmiş, Mekkenin hurmalarını galayan kuş, acaba bunlardan daha başka mı vasıflara maliktir? Hacı yağları sürünür, zembem içer, teyemmüm mü yapar?

Bu acap merhametin sebebi nedir?

En mağrur, en hür mahlûk olan kuşlarının bile sıra alaylarında akkâmlar haline girdiği ufukları, ve bu ufuk arkasında muazzam, hacr yağ koku, asırcı açık kalmış bir avuç halinde uzanan "Ceziretil-arab,, ı valileriyle, vahalarıyle, çipil gözlerinin kenarında şıman benekleri bir mandırada inekleri üretir gibi besliyen dilencileri görür gibi oldum.

Radyo ögile havadislerini veriyordu. Hepimiz heyecanlı Danzig haberlerine daldık.

Karşımda esmer, zayıf bir adam vardı. Elinde bir kursun kalem, masanın üstündeki kâğıda bir şeyler kaydediyordu. " - Acaba dedim, bu adam radyo haberlerini mi not ediyordu. Dikkat ettim, baktım. İlk aklıma gelen şeyin yanlış olduğunu anlamakta müşkülât çekmedim. Adam kâğıdım üstüne bir sürü rakamlar yazıyordu.

Kâğıda dikkatlice baktrğımı gören esmer adam gülümsedi: " - Boyunbağımızın desenlerini kaydettim!,"

Adamın sevimli bir bakışı, ve tatlı söz söyleyişi vardı.

Anlatmaya devam etti: " - Burada İskoç kumaşları kadar güzel ve dayanıklı iş yapılır. Biz onları el tezgâhlarında dokuruz.

Merak ettim. Esmer adamla dükkânına kadar gittim. Hakikaten rengine, desenine, dayanıklılığına dikkat edilen top, top kumaşla karşılaştım.

Hepimizin hâlâ unutamadığımızı acı bir Avrupa telâk. kısı vardı.

En güzel, en sağlam, en sık şey orada yapılır.

Avrupayı bir "kemal,, in ölgüsü olarak kabul ederiz. Avrupa bize göre ideale yaklaşan demektir.

Bu psikolojinin kötülüğünde ancak bizim başka birinde sezdiği zaman ortaya çıkarırız. Bu acı his Türkiye çarşısında da bir zamanlar kötü Avrupa malını yerli, güzel Türk malını Avrupa malı diye piyasaya sevkedecek kadar hilekârlık âmili olmuştu. Daraçık dükkânın raflarında gördüğüm kumaşlar evvelâ bende bu acı his "Avrupa,, hissini canlandırdı. Kumaşların İskoç olduğuna inanmamak için hiç bir sebep yoktu.

Adama sordum: "Dağlar"

ŞEHİR İÇİNDE

10,000 liranın başına gelenler

Tayyare piyangosu isabet eden iki arkadaşın biri paraları alıp kaçtı

Polis ve müddeumumilik tayyare piyangosunun doğurduğu bir emniyeti suiistimal tahki katma el koymuşlardır.

Hâdise şudur: Kasımpaşada oturan Hasan ve Ali adında iki arkadaş tayyare piyangosunun 200 bin lira ikramiyesi olan son keşidesi için Beyoğlunda müşterek yarım bir bileet almışlardır. Hasan arkadaş Aliye tam bir imatla bağlı olduğundan biletin yarısını istememiş, hattâ bir imza dahi almamıştır.

Fakat, ayın on biri gelip biletlere 200 bin liralık ikramiyeyi kazanınca doğruca arkadaşına koymuş Alinin paraları tamam tahsil ederek ortadan kaybolduğunu görmüştür. Hasan hemen polise başvurmuş, polis te yaptığı tahkikat sonunda Alinin piyangodan aldığı 10 bin lirayı Ziraat Bankasına yatırdığını tesbit etmiş, fakat bütün gayretine rağmen iz ve adres bırakmadan ortadan sırrolan Aliyi yakalayamamıştır.

Alinin parayı bankadan an-sızın çekip sıvışması ihtimalini göz önüne alarak dün üçüncü sulh ceza mahkemesine müracaat edilmiş paraların Alinin yakalanması ve muhakemenin bitmesine kadar hıfzına karar almıştır.

Polis Aliyi ehemmiyetle aramaktadır.

Diğer taraftan bitkin ve peşışan bir hale düşen Hasan da işini gücünü bırakarak Aliyi aramaya çıkmıştır.

Gümrük muhafaza teşkilâtı

Mühim bir kaçakçılığın izi üzerinde

Gümrük muhafaza teşkilâtı mühim bir kaçakçılık ve sahte-kârlık meselesini meydana çıkarmıştır. Hâdise şudur: Şehrimizde bulunan bir itriyat müessesesi Avrurpanın meşhur Koti itriyat fabrikasının etiketlerini taklit etmiş, bunları burada yaptığı mamullat üzerine yapıştırmağa başlamıştır. Taklit etiketler de yine Avrupada hazırlanmakta ve sonra buraya gönderilmektedir. Bu sahtekârlığı yapan müessese ayrıca bu etiketleri de gümrük resmi vermeden kaçak olarak memlekete sokmuştur. Burada yapılan yerli mamullat bu suretle Koti fabrikasının mamullatı olarak piyasaya sürülmeğe başlamıştır. Nihayet bu iş bir ihbar üzerine meydana çıkmıştır. Mezkûr müessese beşinci ceza mahkemesine verilmiştir.

Çanakaledeki deniz kazası

İtalyan kaptanı dün sorguya çekildi

Çanakalede Amasya motorüyle çarpışan İtalyan balıkçı gemisi dün limanımıza gelmiş, kaptanı Maryo liman reisliğinde sorguya çekilmiştir. İtalyan kaptanı kabahatli Amasya motorü kaptanı Aliye yükleyerek demistir ki:

"- Sabaha karşı İstanbula doğru ilerlerken üç motorle karşılaşım. Bunlardan ortada bulunan Amasya idi. Diğer ikisi beni görerek yanından geçip gitikleri halde Amasya kaptanı dümeni üzerimize kırdı ve burnuyla iskele baş omuzluğumuza çarptı.

Bizim gemide de yara vardır.

Kazadan sonra diğer motorlerin ve bizim yardımımızla Amasya karaya kadar götürüldü.

Liman reisliği kaptanların ifadesini Çanakaleye göndermiştir. Tahkikat orada yapılmaktadır.

Edebiyat Fakültesi talimatnamesi

Edebiyat fakültesi imtihan talimatnamesi Maarif Vekilliği tarafından verilen emir üzere, fakülte profesörlerinden müteşkil bir komisyon tarafından hazırlanmakta idi. Yeni talimatname bugün tamamlanarak Maarif Vekâletine gönderilecektir.

Lângada pamuk fabrikasındaki yangın

Evvelki akşam Lângada Sa-dık Akverdi isimli birisine ait pamuk fabrikasında yangın çıkmış, bina tamamen yanmıştır. Müddeumumilik tarafından yangın hakkında yapılan tahkikat bitmiş 200 bin liraya sigortalı olduğu anlaşılın fabrikamın bir kaza eseri olarak yandı tesbit edilmiştir.

Üniversite açılıyor

Rektör üniversitenin bir yıllık çalışmalarını bildiren bir nutuk söyleyecek

İstanbul Üniversitesi 31 birincitesirin salı günü saat 10 da konferans salonunda mutabık merasimle açılacak ve ertesi sabahdan itibaren derslere başlayacaktır.

Üniversite rektörü profesör Cemil Bilsel, Üniversitenin bir yıllık çalışmalarını bildiren bir nutuk ile yedinci ders yılmı açacak; en kıdemli talebe namına, Tıp fakültesinden Muzaffer Baki Aksoy Üniversitede geçirilen yıllara ait intibalarını anlatacak, bu yıl üniversiteye ilk pek iyi derece ile kaydedilen Edebiyat Fakültesinden Sabiha Sayın, Üniversiteye girerken talebenin duyduklarını söyleyecektir.

Bundan sonra Hukuk Fakül-

tesi Ticaret hukuku ordinaryüsü profesör Ernest Hirsch, ilk derisi verecektir. Malûm olduğu üzere açış derisi her yıl bir fakültenin profesörü tarafından verilmektedir. En evvel esasiye hukuku ordinaryüsü profesör Ali Fuat Başgil, ikinci yıl Tıp Fakültesi Tedavi ordinaryüsü profesör Akil Muh-tar Özden, üçüncü yıl edebiyat fakültesi tarih ordinaryüsü profesör Şemsettin Günaltay, dördüncü yıl fen fakültesi riyaziye ordinaryüsü profesör Von Mises ve geçen yıl iktisat fakültesi iktisat ordinaryüsü profesör Neumark açış derslerini vermişlerdir.

Sıra gelecek yıl Tıp fakültesi sinindir.

Hasköy fabrikasında yapılacak vapur

Makine levazımı İngiltereye sipariş edilecek

Şirketi Hayriye, Hasköydeki fabrikasında inşa edeceği büyük araba vapurunu bir an evvel kızağa koymak için alâkadarlarla temasa geçmiştir. Projeler hazır olduğu halde Avrupadan makine ve diğer malzeme getirilemediğinden inşaat geri kalmak tehlikesine düşmüştür. Evvelce Almanyadan getirilmesi kararlaştırılan makine,lerin simdi İngiliz kredisinden istifade edilerek İngiltereden alınması için teşebbüslerde bulunmaktadır. Alâkadarlar vapurunu yalnız mazotla değil istimalde işler bir şekilde yapılmasını ve bunun için kazanlı olmasını şirkete bildirmişlerdir. Projeler bu şekilde tadil edilecek ve böylelikle vapur kömürle de işleyebilecektir.

Türk - Rumen ticaret müzakereleri

Türk - Romen ticaret müzakerelerine dün öğleden sonra Topthane köşkünde devam edilmiş, esas müzakerelere başlanmıştır. Toplantı geç vakte kadar sürmüştür. Bugün de toplanacaktır.

TAKVİM	Çarşamb. 25 İ. Teş.		Perşemb. 26 İ. Teş.	
	12. Ramazan	13. Ramazan	12. Ramazan	13. Ramazan
Vakitler	vasatı	ezan	vasatı	ezan
Güne-	6 2	1 04	6 2	1 07
Ogle	11 7	6 4	11 58	6 43
İkindi	14 5	7	14 5	6 28
Aksam	17 1	7	17 14	12 00
Yatsı	18 4	7 21	18 45	11 30
İmsak	4 4	9 28	4 45	11 30

Avrupa ekspresi müşterisiz geldi

Ecnebi artistlerin akını devam ediyor

Avrupada harbin çıktığı zamandanberi tenhalasın seplon ekspresi yolcusu azala azala nihayet dün tek bir yolcuyla şehrimize gelmiştir.

Bu yolcu da Vilton adlı İngiliz diplomatik kuryesidir.

Diğer taraftan harp yapılan memleketlerin sıkı kontrolleri ve hatların askeri nakliyatla ekseriya meşgul bulunması ekspresi iki saat kadar geciktir-miştir.

Bundan başka tren Belgratta Almanyadan gelecek yolcular için epeyce zaman bekletilmişse de bu bekleme boşa gitmiştir. Buna mukabil konvansiyonel ekspres kalabalıktır. Alman idaresi altından kaçan genç Çek gönüllülerinden mürekkep on dört kişilik bir mülteci kafilesi daha dünki konvansiyonel trenile gelmiştir. Bunlar, Almanlarla çarpışmak üzere Suriye yoluyla Fransaya gideceklerdir.

Son zamanlarda şehrimizde pek çoğalan Macar kadim artistlerine dünki konvansiyonel gelen beş kişilik bir balet grubu daha ilithak etmiştir.

Türkiyede tetkikat yapacağı söylenen bir İtalyan gazetecisi de bugünkü konvansiyonelinin getirdiği yolculardandır.

Bulgarlar memleketlerinde ki yahudileri hudut haricine çıkarmağa devam ediyorlar. Türk tabiiyetinde bir yahudi kadını da, Bulgaristandan ayrılarak buraya gelmiştir.

Gümrüklerde imtihan

Gümrük komisyoncusu olmak isteyenlerin imtihanları bugün İstanbul başmüdürlüğünde yapılmaktadır. İmtihana girmek için dün akşama kadar 44 kişi müracaat etmiştir, bunlardan yirmi biri komisyoncu, yirmi üçü maiyet memuru olmak istemektedirler.

Almanların çignemek ihtimali olan Lüksemburg Dükalığı nasıl idare ediliyor?

Memleketi bugünlerde idare eden Düşes Şarlot

Bir muharrir eski Lüksemburg kalesi için: "Burası dünyayın en garip yeridir..." demişti. Filhakika bundan bin sene evvel Siegfried'in idaresinde tahtta teşekkül etmiş olan Lüksemburg'da fevkalâde garip diseler göze çarpar.

Bu küçük devlet, Belçika, Fransa ve Fransa arasında sıkışmıştır. Devlet merkezi olan Lüksemburg'da fevkalâde garip diseler göze çarpar.

Büyük Lüksemburg dükalığı araziisi üç bin kilometre kare rabbatdır. Nüfusu ise üç yüz kişi kadardır. Bu küçük devletin asırlardanberi kuvvetli komşularının taarruzlarına uğramamıştır. 1443 - 1506 senesine kadar büyük dükalık Burgonye kumetene bağlı idi. 1605 - 1884 de kadar idare olunan Bilâhara 1795 te tekrar İspanyaya, 1814 te de Fransaya gitti. Nihayet 1815 teki Viyana kongresi Holanda kralının resî altındaki büyük Lüksemburg dükalığını tanıdı. Belçikadan ka ihtilâli sırasında serbest hale gelmek isteyen Lüksemburg'lular bir hükümet teşkil etmişlerdi. Böylece Belçikadan bir parça kopmuş oldu.

Belçikanın bu zararını kapamak için 19 nisan 1839 tarihinde Londra anlaşması büyük dükalığın Valon kısmını Belçikaya iade etti ve bugünkü hudutları içinde kalan küçük Lüksemburg'u büyük devletlerin garantisi altına koydu.

1867 senesindeki Londra antihadesi de Lüksemburgun bağımsızlığını tamamiyle tanıdı. Esasen 1839 dan itibaren hürriyete kavuşmuş olan Lüksemburg'lular 1980 da Holandalı kralı üçüncü Gijyon'un lümünden sonra Nasu ailesinin idaresine geçtiler. Bugün de büyük düşes Şarlot memleketi idare etmektedir.

Lüksemburg siyasi bakımından her ne kadar bir vahid devlet arzediyorsa, lisan bakımından vaziyet böyle değildir. Bütün halk Alman ve Fransız lisanelerinin birleşmesinden husule gelen Lüksemburgca'yı bilirler. Bundan maada her iki lisan da Lüksemburgda resmî lisanelerdir. Yedi gazeteden yalnız Lüksemburg isimli gazete fransızca yazılır. Diğerleri almandır. Maamafen almanca gazetelere fransızca ek olarak vermek hattâ makale yazmak ta mümkündür. İlk mekteplerde evvelâ almanca, üçüncü sınıftan sonra da fransızca öğretilir. Orta mekteplerde her iki lisan birden öğrenilir. fakat fransızca tercih edenler daha çoktur, yüksek sınıflarda herkes fransızca ile meşgul olur.

Lüksemburg mahkemelerinde resmî lisan fransızcadır. Kararlar bu lisanla verilir. Fakat mazmunlar ve şahitler almanca olarak ta konuşabilirler. Bunun mukabil kiliselerde dualar almanca okunur, mekteplerde dini malûmat ta almanca verilir.

Ellî dört Lüksemburglu mezbustan yalnız yirmi ikisi mezbustane listeye almanca konuşur. Fakat resmî izahat daima fransızca verilir. Lüksemburg tarif edileceği şekilde hakikaten garip bir memleketdir. "Burası dünyanın en garip bir yeridir." diyor muharririn hakkı vardır.

SON HABERLER

Görüp düşündükçe

Dikkatli olalım!

Tanmadığım bir adam, yandıkilere bidden sızlanıyordu: — Hiç düşünmeden yazıyorlar, verdikleri havadisın güllüç, lüğü ile bizi şaşırtıyorlar. Üste paramızı da alıyorlar.

Bu şikâyet, belki kızgınlığın mübalâğacı adesinden geçmiş, şişip büyümüştür; fakat büsbütün de haksız değil.

Bu türlü neşriyat lâübalılığı, bazan benim de gözüme çarpıyor ve üzülmüyorum. Heyecanlı zamanın, tuhaf, çetrefil haberlere gebe. Umulmadık garip şeyler doğurur durur. Ama bu şursuz hayal yaratıcılığın yarıbağında "akıl" denilen bir süzgeç vardır. Dört taraftan tellere, antenlere, şimşeklere binerek gelmiş bir yığın haberi elekten geçirir. Rüyet safrası ve posasını atar, cevheri alır, okuyucularına sunar.

Heyecanlı, tuzak, kocaman başlıkları kurtarmak için üzerlerine dizilen incecik izahlar, hakikat vaziyeti kurtarmış olmaz. Hükümünü çok aydınlıkta vermek isteyen kanun, belki bu işe ceza kesmez. Fakat halkın vicdanı hiç de böyle ince eleyp sık dokumaz. Bir iki kere aldatılmıyorsa, gördükten sonra, artık bir daha o gazeteye düşman olur ve el sürmez.

Her gazete, sücüm ister. Bizde ideal için bu işe atılmış kimse yoktur. Gazeteyi basamak yapmak isteyenler de, sürme muhtaçtırlar. Çünkü sürümü olmayan gazete, kuvvet değildir. Sesine kulak veren çıkmaz. Şu halde sahiplerin elbette hiç biri gazetesini sürümsüzlüğe mahkûm etmek istemez. Hatta bu neticeden fellenip etkeleri tutuşur bile...

Bu türlü feci yanlışlar, pek seyrek olarak kaştan, çok kere de dikkatsizliklerden doğar.

Gece telgrafların geç gelişi, uykudan kalkıp sersem kafa ile ajansları okumak bir anlayış çaprazlığına yol açabilir. Ama bu mazeretlerle de ancak yılda bir kere olan bir yanlış hoş görülebilir. Yoksa ikide birde mantık, akıl, imkân çerçevelerinden taşan ihtimallere vakia süsü verilmeye göz yumuyoruz.

Matbuat Cemiyetinin bu işle yakından meşgul olmasını istemek haklarımızdır sanıyorum.

HAKKI SUHA GEZGİN

Atatürk köprüsü
Müteharrir duba bugün yerine konuyor

İnşaatı tamamlanan ve Cumhuriyet Bayramında açılışı yapılacak olan Atatürk köprüsünün açılışı kapanmasma yarayan müteharrir duba bu akşam yerine konulacak, köprü bu gecedan itibaren 30 teşrinievvel pazartesi günü akşamına kadar beş gün kapalı kalacaktır. Bu müddet içinde Halice büyük vapurlar giremeyecek, yalnız Halic vapurları ve küçük motorler köprü gözlerinden geçebileceklerdir. Liman reisliği dün vaziyeti alâkadarlara bildirmişti.

Fizik ve kimya kitapları

Devlet Matbaasında basılan yeni kimya ve fizik kitaplarının tashih işle meşgul olmak üzere fizik ve kimya öğretmenlerinden bir heyet ayrılmıştır. Bu heyet bugünden itibaren Devlet Matbaasında çalışmaya başlayacaktır.

Şimal denizinde bir Yunan vapuru batırıldı

İngiliz harp gemileri de bir Alman tahtelbahirini batırdılar

Londra, 24 (A.A.) — Pateras isimindeki Yunan vapuru şimal denizinde batmıştır. Vapurun bir Sandala binen kaptanı ve beş denizci karaya çıkmaya muvaffak olmuşlardır.

Kaptan, üç denizci ile İngiliz olan bir pilotun kayboldu. ğunu ve vapurun bir Alman denizaltısı tarafından batırıldığı söylenmiştir. Mürettebattan sağ kalan diğer bir kaç kişi de diğer bir İngiliz vapuru tarafından kurtarılmıştır.

Londra, 24 (A.A.) — "Bristol Channel", isimindeki silahlı İngiliz ticaret gemisi ile çarpıştığı esnada ağır hasara uğrayan bir Alman tahtelbahiri dalmak kabiliyetini kaybetmiş ve İngiliz harp gemileri tarafından kolavca batırılmıştır.

Kopenhag, 24 (A.A.) — Bir Danimarka vapuru şimal denizinde hasara uğramış ve su üzerinde yüzen bir tayyareden iki Alman pilotunu kurtarmıştır. Bu tayyarecilerden biri yaralı olduğundan hastaneye kaldırılmış ve diğeri tevkif edilmiştir.

FELÂKETTEN KURTULAN TİCARET FİLOSU

Londra, 24 (A.A.) — Bir İngiliz muavin hava filosunun şimal denizinde ticaret gemilerinden mürrekkep bir kafilayı muhtemel bir felâketten kurtardığı bildirilmektedir.

Filo, kafilenin takip ettiği

Radyoda Türk müziği

Bu akşam dünyanın her tarafına yayılacak

Ankara, 24 (A.A.) — Türkiye ve Ankara radyoları İngiltere radyo idaresinin talebi üzerine bu idarenin İngilteredeki muhtelif postaları tarafından alınarak Rö - transmasyon suretiyle İngilterenin ve dolayısıyla dünyanın her tarafına yayılacak olan hususî bir Türk müziği programı tertip edilmiştir.

25 - 10 - 1939 çarşamba günü saat tam 18.25 de başlayarak tam 19 da bitecek olan bu program, gerek 1648 metre 182 kilosıkl uzun dalga, ve gerekse 31 metre 70/9465 kilosıkl kısa dalga postalarımızla neşredilecektir.

Hatayda nüfus tahriri başladı

Antakya, 24 (A.A.) — Bütün Hatayda nüfus tahriri başlamıştır. Tahrir işleri 25 gün devam edecek ve bu suretle bütün Hatay halkı nüfusa kaydedilmiş olacaktır.

Diğer taraftan mebus seçimine başlangıç olmak üzere önümüzdeki perşembe günü bütün Hatayda ikinci müntehip seçimi yapılacaktır.

Kimya şubesi ihtiyaca kâfi gelmiyor

Talebeler Maarif Vekiline şikâyetle bulundular

İstanbul üniversitesinin kimya şubesine devam eden talebeler, laboratuvar azlığı dolayısıyla bütün talebelerin aynı laboratuvarlarda çalışmak mecburiyetinde kaldıklarını ileriye sürerek Maarif Vekâletine şikâyetle bulunmuşlardır. İstanbul Üniversitesi Maarif Vekâletine yaptığı bir müracaatta kimya laboratuvarlarının gayrikâfi olduğunu bildirmiştir. Bu günkü kimya şubesi her dört sınıfta okuyan talebenin ancak 120 si için kâfidir. Geçen sene ki talebe mevcudu 147 olarak tespit edilmiştir.

Bu yıl birinci sınıfa girmek üzere müracaat eden talebenin sayısı 141 dir.

Tevfik Fikrete dair konferans

Şişli Halkevinden: 27 teşrinievvel cuma akşamı saat 21 de Nişantaşında Şişli halkevinde (Tevfik Fikret ve son münakaşalar) mevzu ve edebiyat öğretmeni Muvaffak Benderli tarafından bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Ortaköydeki tramvay kazası

Ortaköy - Aksaray seferini yapan 1169 numaralı vatman İbrahim idaresindeki tramvay arabası dün saat on dörtte Ortaköyde Muallim Naci caddesinde geçen mükabil istikametten gelen 3560 numaralı kamyon çarpmış, tramvay camları kırılmış, içinde bulunan yolcular Vitalinin karısı Raşel gözlerinden yarananmıştır. Şoför Muzaffer yakalanmıştır.

Dedim, yine güldüm, Doktor:

— İyi ki yalnızız, bu sözü kalabalıkta söyleseydiniz ben de kaçardım!..

Dedi. Sonra bakışlarını hayret dolu gözlerime çevirerek devam etti:

— Burada peri filân yoktur; artık öyle hurafeye, masala kulak asacak insan da kalmadı. Bizim köylümüz gayet realisttir.

— Peki bu adamlar niçin kaçtılar?

— Durunuz, size anlatayım: Bu köy halkı eskidenberi kıym o çukur yerde otururlar, çünkü orası mahfuzdur, sıcaktır; yazın da bu yaylaya gelip çadır kurarlar, hayvanlarını burada otlatırlar, kendileri karlıları, çoluk çocukları, hepsi burada yarılarlarmış... Öyle söylüyorlar. İki sene evvel yazın yine burada sıra sıra beyaz çadırlara kurulup safa süreçleri sırada bir orman memuru gelmiş, doğru yalan onu bilmem, ağzından ağırca söylenen bu, hayvanların besili, köylünün neşeli olduğunu görmüş; bu köy halkının işinin yolunda gittiğini anlamış... Filvaki bu adamların hemen hepsi civardaki kereste fabrikasının da amelelik ederler, muntazam yevmiye alırlar, onun için kazançları iyidir. Rivayete göre ormancı bunlardan "devletin çayırını bozuyorsunuz, hayvanlarınıza yediyorsunuz; millî em-

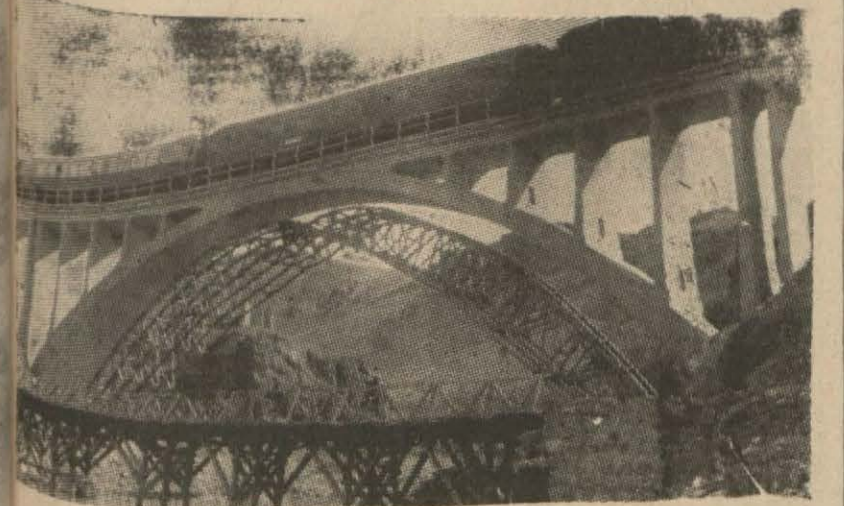
lâki fuzulen işgal ediyorsunuz,, filân diyerek bir kaç yüz lira para istemiş. Köylü "nasıl olur, en ihtiyarımız burada doğduk büyüdük, yetmiş seksen yıldır bu böyledir, biz her yaz buraya geliriz, otururuz!,, filân demişlerse de başa çıkamıyacaklarını anlamlar; muhtar olan, bu demin postabaskılık eden ihtiyar, fazlaca dayatmış, köylüden parayı verip belâdan kurtulmak isteyenler olmuşsa da pazarlıkta mı uyşamamışlar, yoksa muhtar mı mani olmuş, hülâsa ormancı parayı alamayınca işi resme koymuş; köylünün burayı şu kadar senedenberi her yaz gelip işgal ettiği, çayırını kesip biçtiği, hayvanlarına yedirdiği hatâ, kurusunu da kasabaya götürüp sattığı kendi ifadeleriyle sabit... Yazılmış, çizilmiş, muamele büyümüş; tezkere, tekit, istilâm, cevap, filân derken iş uzayıp gidiyor ama işte iki yıldır köylü de yazları buraya gelip çadır kurmuyor, şimdiye kadar kurmuş olduğuna da bin pişman... Köylüden bilmem kaç senelik birikmiş ot parası bir kaç bin lira ile yer kirası istenilmiş. Yeni vali bu meseleyi öğrenince kızdı, orman memuru azledildi, rüşvet maddesinden muhakeme altına alındı, köylüye sıkıntı verenler takip olunuyor; köylünün aleyhine açılmış olan davanın da tabii bir çaresine bakılacak... Fakat köylü bir kere devletle kapılı olmaktan ürkmüş; bu yaylaya bugün vali ile misafirlerine hizmet etmek için bile gelmek istemediler, siz de tam üstüne basmışsınız!

İstanbuldan Erzuruma: 1

Türk mühendis ve işçisinin geçirdiği imtihan

Yürekten söylenen söz: Sağ ol Milli Şef, Sana bin minnet ve şükran!

YAZAN: Yekta Rağıp Önen

Sivas — Erzurum yolu üzerindeki en büyük köprü

Türk milletinin servet, refah ve medeniyet yollarında yürümesi ve yükselmesi için demiryol siyasetini başta tutan Cumhuriyet hükümeti bize bu siyasetin pek büyük ve yüksek bir eserini bahsetti: Sivas — Erzurum hattı işletmeye açıldı. Şimdi artık Haydarpaşadan Sivas'a binen ayağı yere değmeyen Erzuruma gidebilir.

Erzurum ve İstanbul.... Bu şehir Cumhuriyet hükümeti zamanına gelinceye kadar birbirine ne kadar uzak ve ne kadar yabancı birer şehirdi... Erzurumda bir İstanbulunun gölmesi şaşılacak bir hâdiseydi. Bir vatandaşın Erzuruma gittiği, başından ne gibi kâhalar geçtiği, daha doğrusu tabiatın ve beşeriyetin hiç bir kaza ve belâsına uğramadan gidebilmesi dillere destan olur.

Erzuruma giden bir daha geri dönmez sanılırdı. O devirlerde Erzuruma İstanbuldan bir keremetti. Bir vatandaşın Erzuruma gittiği, başından ne gibi kâhalar geçtiği, daha doğrusu tabiatın ve beşeriyetin hiç bir kaza ve belâsına uğramadan gidebilmesi dillere destan olur.

Erzuruma giden bir daha geri dönmez sanılırdı. O devirlerde Erzuruma İstanbuldan bir keremetti. Bir vatandaşın Erzuruma gittiği, başından ne gibi kâhalar geçtiği, daha doğrusu tabiatın ve beşeriyetin hiç bir kaza ve belâsına uğramadan gidebilmesi dillere destan olur.

Türk Cumhuriyeti, memleketimizin iktisadî hayatın yüklenmesini demiryolunda gördü. 1924 senesinden itibaren memleketi çelik ağlarla örmeğe başladı. Ebedî Şef Atatürk 24 Mart 1924 te şöyle demişti: "Memleketin her vasıta ile bir karış fazla şimendifer vücudunda yürümek, fakat vaziyet ne olursa olsun bir gün geri kalmasın, memleketin düsturu; milletin haklı ihtiyacına tamamen mütâbık olduğu kanaatindeyim.."

Başvekil İsmet İnönü demiryol siyasetini senelerce istikamete takip etti. Cenuptan şimala garpten şarkı doğru uzandı demir ağlar şehirleri birbirine bağladı. İktisadî ve ticarî hayatımızda büyük inkısaflar görüldü. Trenlerin geçtiği yerlerde yeni kasabalar kuruldu. Eskileri birer mamure

haline gelmek yoluna girdi; Türk yurdunun emniyeti temin edilmiş oldu.

Millî Şef İsmet İnönü 30 Ağustos 1930 da demiryol siyasetimizi şöyle ifade etmişti: "Millî devlet için şimendifer ihtiyacı, millî vahdet, millî müdafaa ve millî siyaset meselesi asırların muhaselesi olan millî istiklâlin muhafazası meselesidir.."

Demiryol siyasetimiz, İnönünün yüksek irşat ve azimleriyle sayesinde muvaffak oldu; on beş sene gibi kısa bir zamanda Türk yurdu, demir ağlar üstünde yükseldi.

Sevinçliyiz; Erzurumlu nasıl memnun ve bahtiyar ise, İstanbullu ve bütün Türk yurdunun evlâtları bugün Erzurum yaylasında yükselen lokomotif sesinin hazzı içindedir.

Millî Şef yine bir nutuklarında şöyle demişlerdi: "Aklımız ermeğe başladığı gündenberi bu memleketin asgari olarak Rumeli hududunu Anadolu hududuna bağlayan bir şimendiferin hasretiyle tustağünü biliriz.."

Bu söz 30 Ağustos 1930 senesinde söylenmişti. Memleketin bel kemiği olan Sivas — Erzurum hattında ilk kazma bu sözden üç sene sonra yani 933 senesi Eylül ayında Sivasta vuruldu. 548 kilometre olan bu mesafeye altı senelik mütemadi ve fevkalbeşer denemek kadar hummalı bir mesai neticesinde ray döşendi, Türk mühendisi, Türk işçisi memleketimizin en ârizal olan kısmından tren hattı geçirmek imtihanından yüzünün akiyle çıktı.

20 Birinciteşrin 1930... Bu tarih Erzurum hattının işletmeye açıldığı mesut gündür. Bu tarihi gün, Nafia Vekili General Ali Fuat, Münakalât Vekili Ali Çetinkaya, Adliye Vekili Fethi Okyar, Maarif Vekili Hasan Ali Yücel ile birçok mebuslarımız ve askerî erkânımız, gazeteciler huzuriyle Erzurumda kutlandı. Bu törende bulunan bahtiyarlar arasında ben de vardım. İstanbuldan Erzuruma altı günde gidip geldim.

Cephede kahramanlık haridi. (Devamı 5 incide)

Perili Yayla

YAZAN: Refik Ahmet Sevengil

HIKAYE

3

Ava, seyahate olduğu kadar folklor da merakım vardır. Bu perili yaylanın her halde güzel bir efsanesi olacaktı. Acaba bunu kimden, nasıl öğrenebilirdim?

Misafirlerden bazıları daha gelmişlerdi, lâkin valinin de yoktu. Kuzu epeyce kızarmıştı, soğumasını diye hafif ateşin üstünde yavaş yavaş çevirmeğe devam ediyorlardı.

Avcı filân olmamakla beraber gezmek için vali ile birlikte gelmiş olan hükümet tabibi ile yanyana duruyorduk. Uzaktan ateşe damlayan yağların çıkardığı güzel kokuyu iliklerimize kadar işleterek içimize çekiyorduk. Fena acıkmıştık.

Doktoru eskidenberi tanıyordum; vaktile başka bir yerde da ha karşılaşmıştık. Gülerek perili yayla meselesini anlattım:

— Bu suali kime sordumsa kaçtı, Galiba yayla gibi benim sözüm de perili..

KOKAİN

- 40 -

Tito hiç tereddüt etmedi, guru ru gaffetini itirafı mani idi, derhal şu neticeye vardı:

— Doktorların bütün gayretlerine rağmen zavallılardan hiç biri kurtulamamış, hepisi dehşetli sancılar içinde kıvrılarak can vermişlerdir.

Stenoğraf neticeyi almak için sordu:

— Peki, hepsi kaç kişi ölmüş?

— Yirmi bir...

İrrefutable gazetesi o günkü akşam nüshasında hiç bir gündelik gazetesin veremediği çok mühim bir haberi üç sütun üzerine ve büyük puntolarla gösteriyordu. "Bordoda feci bir sene devriye.. Yirmi bir kişi mantardan zehirlenerek öldü. Zabıta tahki. kat yapıyor. Cinayet mi, yoksa kolektif intihar mı?"

Eğer iki güzel kadına karşı duymuş olduğu arzu son haddine varmış olsaydı Bordo şehri Titonun oldukça hoşuna gidecekti.. Bordo şehri hiç bir hususta Parise benzemez.. Bir kere burada yaşayan en lüks hammeferdi. ler bile Paris argosuyla konuşuyorlar, bütün dünyaya şöhrat salmış olan Bordo şarabını Bordo. lular içmezler, meşhur Bordo sardalyesini kimse yiyemez..

Bütün bunlar Tito için şayan ehemmiyet değildi, Tito yalnızca güzel metreslerini, fraklı dansöz Mod ile güzel Ermeni kadını düşünüyordu.

Bordodaki gazetecilik vazifesi pek can sıkıcı idi.. Havadislerin kısırlığı canını sılıyordu.. Ne mühim bir hâdise, ne bir rezalet, ne de güzel bir cinayet kaydolunuyordu. Gazetenin direktörü çekmiş olduğu telgrafta: "Faaliyetiniz tatmin edici değildir. Mühim ve enteresan havadisler veriniz.." diyordu.

Tito dişlerini sıkarak:

— Fakat, burada mühim hâdiseler olmayacak ki..

Diyor ve elindeki gazeteyi sağa sola çevirerek enteresan bir şeyler arıyordu.. Hattın diğer tarafında bekleyen stenoğraf:

— Direktör bey sizden mühim, çok mühim olan havadisler vermenizi rica ediyordum.

— Sahi mi? diye Tito bağırdı.. Demek mühim havadisler istiyor peki, öyle ise yazınız:

Cenuptaki sucuk fabrikatörlerinden henüz ismini veremeyeceğimiz en meşhur bir firmanın sahibi karısının civardaki bir çobanla seviştiğini ve bu aşktan iki çocuk dünyaya geldiğini işittince hem karısını, hem de çocuklarını öldürmüş ve suçunu gizleyebilmek için cesetlerden sucuk yaparak bütün Fransadaki müşterilerine göndermişti.

Fakat bu haberin neşrinin müteakip hemen ertesi gün bütün Fransadaki sucuk fiyatları mühim bir surette düştü. Hiç kimse sucuk yemek istemiyordu. Tüccarlar borçlarını vermediler, yeni ismarlamış oldukları malları alamıyacaklarını bildirdiler.

Tuluz'lu namuskar bir tüccar, bir türlü ıslaha muvaffak olamadığı dürüst hareketi dolayısıyla gayetle az satış yapmakta iken

"İrrefutable" gazetesinin bu haberi üzerine iki gün hiç satış yapamamış ve iflâs edeceğini, sefil olacağını düşünerek ümitsizlik içinde kalbine bir kurşun sıkarak intihar etmişti.

İrrefutable gazetesinin en mühim hissedarlarının biri olan meşhur bir suçuk ihracat tüccarı derhal gazetesinin hissedarlarını içtima davet etmiş, direktörün de. ğıştırılmasını istemişti.

Suçuk yiyen herkesi olduğu gibi, suçuk ticaretiyle meşgul olan ve iflâs etmek üzere bulunan bütün tüccarlar, sucuklarını eşek eti yerine insan etinden yapmış olan bu cani fabrikatörün ismini, firmasını öğrenmek istiyorlardı.

"İrrefutable" gazetesinin direktörü Tito Arnoldiyi Parise çağırıldı. İlk trenle gelen Titonun karşısına çıkan direktör:

— Ben artık mahvoldum, dedi, fabrikatörün ismini ilân etmem için beni tazyik ediyorlar.

Tito büyük bir soğukkanlılıkla:

— Güzel, derhal neşredin..

— Fakat ben hangi ismi uydurabilirim ki?..

— Bir şey uyduracak değilsiniz.. Tuluzda büyük bir suçuk tüccarı intihar etti.. Suçu olarak bunu kabul edelim. Feci akibeti de bir itiraf olarak kabul edilemez mi? İsmi Tomas Salmatr idi..

Direktörün gözleri parıldadı.. "İrrefutable" gazetesini o günkü akşam nüshasında intihar etmiş olan şayanı hürmet tüccarın ismini suçlu fabrikatör Tomas Salmatr diye ilân ediyordu..

Ve vaziyet böylece kurtarılmış oldu. Tuluzlu fabrikatörün sucuklarında hiç bir marka bulunmadığından kimse insan etinden yapılmış olan sucuklardan yemiş olduğunu zannetmiyordu.. Gazetenin umumî heyeti direktörün vazifesinde kalmasını teyit etti ve aynı zamanda hep birlikte Tomas Salmatr'ın dul karısına bir maaş verilmesine ve öksüz kalan dokuz çocuğun istikballarının teminine karar verildi..

Bu vakadan sonra Tito bir daha Bordoya gönderilmedi. Artık yeniden güzel Ermeni kadınının o hiç de daha çirkin olmıyan Napolyon otelindeki oda komşusu güzel İtalyanın kollarına yeniden dönmüş oldu.

Tito, fraklı dansöz Mod'u Parise gelmiş olduğu ilk gündembe ri sevmeğe başlamıştı. "Gün" kelimesi de oldukça muğlak bir ifadedir. Bir aşkın başlaması ve nihayet bulması daha astronomik bir katiyet ile, saat, dakika, hattâ saniye ile tesbit etmek mümkünür.

Titonun aşkını da Mod nence-reye dayanıp güneşin zivaları altında yıkanan Vendom âbidesini seyrederek, kendisine ilk mçerçasını anlatmış oldu: "Onu pek az tanyordum.. Şöyle alelade bir adamdı, fakat benim de aradığım, arzu ettiğim alelade bir kimseydi..

(Daha var)

RADYO

Çarşamba 25 - 10 - 939

12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Ajans ve meteoroloji haberleri. 12.50: Türk müziği (Pl.) 13.30/14.00: Müzik (Küçük orkestra) — Şef: Necip Aşkın) 1 — J. Strauss: Mavi Tuna vals. 2 — Brüsselmans: Felemenk Rakı. 3 — J. Brahms: Macar Danı, No. 8 4 — Grieg: Pergüt suiti. 18.00: Program. 18.05: Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri. 18.25: Türk müziği: İngiltere radyo idaresinin talebi üzerine İngiltereye ithaf edilmiş olan bu program, mezkûr idare r-transmisyon suretile naklen neşredilecektir. 19.00: Türk Müziği: Karışık program. 19.25: Konuşma (Ormanlarımızı tanıyalım ve Koruyalım). 19.40: Türk müziği (Fasil heyeti). 20.20: Temsil. 20.50: Konuşma (haf talik posta kutusu.) 21.10: Müzik: (Riyaseticumhur Bandosu — Şef: İhsan Küncer). 1 — R. Chapi: A. Bunch of Roses (Marche Espagnole). 2 — P. A. Steck: Flirtation (Valse — Intermezzo). 3 — G. Charpentier: Ballet du Plaisir. 4 — J. Ed. Barat: Kornet için Fantezi. 5 — Tschaiikovsky: Grosse Fantaisie Eugen Onegin. 22.00: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, esham — tahvilât, Kambiyo — Nukut borsası (fiyat). 22.20: Serbest saat. 22.30: Müzik (Cazband — Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program ve kapanış.

Sinema ve Tiyatrolar

Alemdar Sineması

Kanatlı İnsanlar
Mister Motonun son kozu

ŞEHİR TİYATROSU
Komedî kısmında gündüz 14 te çocuk tiyatrosu
Gece: 20.30 da
HINDİSTAN CEVİZİ
Dram Kısmı: 20.30 da
AZRAİL TATİL YAPIYOR

RAŞİT RIZA
E. SADI TEK
TİYATROSU
BU GECE
Bakırköy Mühiyâdi sinemasında
AŞ PARÇASI
Ayrıca: Vodyil

HALK OPERETİ
Bu akşam 9 da
Yeni operet 3 perde (Kadınların beğendiği)

VAKITA abone olunuz

KAN KONUSUYOR

Yazan: Kadircan Kaflı

- 4 -

ÇIKAN KISIMLARIN HÜLÂSASI:

Eritredeki İtalyan hudut kumandanı Matanyo 1917 senesinde Habeşistanı Adigrat valisi Ras Yatsu'nun ziyafetına gitmek tedir. Arzusuna rağmen genç ve güzel karısı Mariyayı götürmüyor. Bir müla-zım, bir çavuş, bir onbaşı ve on altı neferle yola çıkıyor. Hudutta yüzlerce Habeşli tarafından karşılanıyor. Köylerden ve korkunç yollardan geçerken garip âdetlerle, manzaralarla karşılaşılıyor. Ras Yatsunun yirmi beş yaşında ve imparatorun muhafız kumandanı bulunan bir kardeşi de vardır. Avrupalılara iyi geçinmek taraftarı değildir ve büyük kardeşleriyle rekabettedir. Bu delikanlı evlenmek için gelmiştir. Bilhassa Avrupalı bir kız istediği söyleniyor. Yatsu onu İtalyan kumandanına takdim ediyor. Getasu elini uzatıyor.

Onun da bir Avrupalı gibi selâmlaşmasını öğrendiği anlaşılıyor.

Fakat Matanyo her nedense bu adamdan hoşlanmamıştı.

Onun bakışlarında, Ras Yatsunun candan gelen ve gerçekten dostluk anlatan aydınlığı yoktu.

Yüzbaşı elini uzattı. Getasu kendisine uzanan bu beyaz ele baktı; sonra onu avucuna alarak kuvvetle sıktı.

Ras Yatsu anlatıyordu:

— On yıldanberi Harar ve Adisababada bulunuyor, şimdi imparatorluk naibinin muhafız alanında zabittir. Buraya evlenmek için geldi..

— Yaaa.. çok iyi..

Getasu bir kaplan homurdanmasına benzeyen sesle ilâve etti:

— Evet.. Bir ay sonra yirmi beş yaşına basıyor ve artık evlenmek hakkını kazanacağım.

— Adis Ababada güzel kızlar yok muydu?

Bunu yüzbaşı sormuştu.

Ras Yatsu hemen cevap verdi:

— O, benden baskın çıktı; Avrupalı bir kıza evlenmek istiyor. Burası Eritreye daha yakın diye gelmiş.. Fakat kandırıldı, bu sevdadan vazgeçti. Bir ay içinde Adigrattaki kızların arasından en güzelini seçecek..

Getasu içini çekti.

Büyük kardeşinin yüzüne yan yan baktı.

Arzusundan isteyerek vazgeçmediği hemen anlaşılıyordu. Hatâ daha ziyade eski arzusuna bağlı kaldığı görünüyordu. Fakat her hangi Avrupalı bir kızın bu şimşek bakışlı demir vücutlu korkunç adama varması için aklın'ın zoru olması gerekti.

Sözün bu tarafı çabucak unutuldu.

Adigrat dört bin nüfuslu küçük bir kasaba, Habeşlere göre

büyük bir şehirdi; irili ufaklı bin kadar kulübeden ibaretti; bunların arasında bir tanesi diğerlerinden çok büyüktü ve onunun da üstü sazlarla örtülmüş olmakla beraber bir ev hali vardı. Burası Ras Yatsunun sarayı idi ve önünde geniş bir meydan bulunuyordu.

Güneş, yalnız Habeş dağlarının ardında bir an önce kaybolmak için sanki acele ediyordu.

Ras Yatsu, yüzbaşı ile müla-zım sarayına aldı; içini gezdirdi, sonra odalardan birinde oturmalarını rica etti.

Burası küçük penceresinden giren ışıklarla pek aydınlanıyordu; yarı aydınlıkta, duvarda bir meryem resmi ile silâhlar, ötede derme çatma ve birbirine benzemeyen koltuklar, bir masa, birkaç iskemle görülüyordu; fakat evin asıl döşemesi, iki üç parça halı ile hasır, kilim, minderler ve geniş bir sedirden ibaretti.

Yarı çıplak genç kızlar misafirilere yaklaşarak onların önlüğünde eğiliyorlar, dizlerini öpüyorlardı.

Bunlar cariyeleirdi.

Hepsinin de baş ve vücutlarındaki yağ kokuları, süründükleri gülyâğı ve misk kokularıyla karışıyor; genizlerde garip ve kasıtlıya benzeyen hisler yaratıyor.

Yüzbaşı Matanyo cebinden çıkardığı dizi boncukları onların her birine verirken zavallıların ağızları kulaklarına varıyor; misafirlerin ayaklarının uçlarını tekrar tekrar öpüyorlardı.

Bu sırada Ras Yatsu dışarıda kendi adamlarına bazı emirler veriyordu. Getasu ise köşedeki sedire oturmuş, İtalyan zabitlerine sırmaya hazırlanır gibi tuhaf ve vahşi bir gülüşle bakıyordu.

Bu adamda, herkese meydan okuyanların, kendilerini dev aynasından görenlerin hali vardı.

O kadar cessus olan ve buraya gelirken en küçük bir tereddüt bile gecirmiyen Matanyo, şimdi genç Habeş sovalyesiyle gözleri karşılaştıkça ürker gibi oluyordu, canı sıkılıyordu.

Dışarıdan güzel bir kebab kokusu geliyordu.

Müla-zım Macyo:

— Öyle acıktım ki.. Hiç olmazsa yemeleri güzel olaydı da aç oturup aç kalkmasaydık!..

Dedi.

Bunu söylemekte hakkı vardı; çünkü Eritreye geli ancak iki yıl olmuş, bunun son iki aydan fazlasını da Asmara ve Masuaca geçirmişti.

Matanyo cevap verdi:

— Gençsin; eti seversin.. Bunların da en iyi yemeleri ettir.

— Civ et de yerlermiş!..

— Kendileri yerler ama, bize zorlu yidirmezler. Ev rah'bi relerden hoşlandığımız iyi bilir ve ona göre hazırlar. Bu cihetten hiç üzülme!.. Ben buraya ilk olarak..

Matanyo birdenbire sözünü kesmişti.

Çünkü Getasu ansızın yerinden kalkmış, onun varnağına girmiş, oturmuş ve elini yüzbaşının o-

muzuna koyarak şöyle demişti: — Beni dinle Avrupalı efendi!

Ras Tafari beni çok sevdiği büyük kardeşim hiç çekinmeden zira geçen sene imparator Yassu'yu indirerek yerine dituyu ve naipliği de Ras Tafariyi geçirmek için yapılan ihtilâle büyük iş gördüm. Yatsu kısıkanır, çünkü ondan daha büyük ve nişancıym. Kendisinin geçmiş istediğimi sanır ve kar. Halbuki ben buraya tahtına göz dikerek gelmedim. Avrupalı bir kadın bulmakla diyle geldim. Kral soyundan dilersem imparatorluk naibi Aduvaya Ras yapar. Avrupalı rın âdetlerini de bilirim; kardeşim öyle söyledi ama. Avrupalı b' kızla evlenmek dasından vazgeçmedim. Eritrede bu kızlardan pek vardır; bana b' tane gördüm. Şöyle, eli yüzü düzgün bir kız. O zaman sana o katır yüzdüşi, kaplan ve ayrı derisi ilân veririm.

Macyo onun ne söylediğini layamıyordu.

Matanyo ise Avrupa âdet bildiğini söyleyen bu adamı cambazından kırsak ister gibi istememden Avrupa da âdet olduğunu söylememek için kenâr zorladı.

Ona ne divedibilirdi!..

Getasu yüzbaşının omuzuna sarsıyor:

— Hangi kız bana gelmek istersen alırım. Adisababada koca bir saray döşerim.. ruhup kızlar başka oluyorlar.. telur oluyorlar onlar.. Güzel, güzel, cana yakın, körpe, rak..

Diyordu.

Matanyo bu sırada kapıya tı; çünkü Ras Yatsu en büyük bir gürlütü yapmadan gelmiş şikte durarak kardeşinin rini dikkatle dinliyordu.

Yüzbaşı ayağa kalktı; müla-zım olduğu kadar candan görünüyordu. Habeş prensine şu cevabı verdi:

— Üzülme!.. Buna çalıyor. Yalnız, bizde zorlamak yok. İsteyen bulunursa!..

Kapıya yürüdü.

Yarı karanlıkta iki karavun gözleri çarpıştı.

Ras Yatsu sözün ilk kısmını duymamış olacak ki meşhur görünüyordu ve bu sefer Matanyoya da şüpheli göz bakıyordu.

Matanyo şimdilik sesini tutmadı; fakat yemekte bir an Ras Yatsunun kulağına eğilmedi.

(Daha var)

— Annem öldüğü zaman ben henüz üç yaşında idim.. diye ağlatmağa başladı.. Ondan hatırlımda kalan yegâne şey yüzünün gamlı hali idi. Ve ben o kadar neşeli bir çocuktum ki, gülüyor söylüyor, durmadan gevezelik ediyordum.

İşte Demetr o zaman beni yanına aldı. O zaman daha zenginidi.. Hep beraber gayetle iyi yaşıyorduk.. Konstantin beni bir hemşiresi olarak kabul ediyordu. Sonra da asil hakiki hemşiresi olan iki kız dünyaya geldi. Demetr dava ile meşgul oluyor ve her sene biraz daha fakirleşiyordu. Yaşamamış çok müşkülleşiyordu. Artık onlara yük olmak istemiyordum. Sonra itiraf edeyim ki canım da sıkılıyordu.. Demetr çok kederli, çok saratsız, çok sert olmuştu. Bir hiç yüzünden hepimizi dövüyordu.. Yine bir kavga gününde benim, kendisinin hakiki kızı olmadığımı hatırlatması üzerine artık duramadım, yanından kaçtım.

— Zavallı küçük..

— Evvelâ Sinaıda hizmetçilik ettim. Kimbilir belki güzeldim.. Sonra çok gençtim de! Bükresli bir efendi bir gün beni aldı, götürdü. İşte bana ilk malik olan

adamdan bahsettığım zaman onu düşünmüştüm.

"Çabuk ayrıldık.. Ben sevmediğim insanlarla yaşayamam.. Diğerleri ile de vaziyet aynı oldu.. Sonra açık hava lokantalarında şarkı söylemeğe, dansetmeğe başladım.. Fakat yaz geçince işsiz kaldım. Demetr beni kabul etmek istememişti, fakat Konstantinin sayesinde yanlarında kalmaya muvaffak oldum.

Bundan iki ay kadar evvel Domnika geldiği zaman ben yine onların yanında bulunuyordum. Fakat hiç bir şeyden haberi yoktu.. Bir müddet evvel benim için bir pasaport yaptırılmışlar ve bundan sonra Konstantin seyahate çıkmıştı. Bunun sebebi ni de bana izah etmişlerdi. Demetr bir gece "işte Nikolannın kızı" diye Domnikayı bana tanıttı. İki zaman hayretler içinde kaldım. Bir gece de benim yanımda yattı..

— Ağlıyor muydu?

— Hayır.. Çok mağrurdum..

Bundan sonra Demetr beni Karneim Sılvaya gönderdi.. Benim orada çıkmış bir fotoğrafımı elde etmek istiyordu.. Bu kadar para sarfedebilmesini bir türlü anlayamıyordum.. Halbuki çok müşkül vaziyette olduğunu biliyordum. Nihayet bundan on gün kadar evvel sana mektup yazmağa beni mecbur etti. O zaman her şeyi anladım. Plâj üzerinde niçin resmini çektiğini öğrendüm, sen Valkovda Domnikanın o kadar yanında iken niçin seni oradan uzaklaştırmak istediğini, hepsini anladım. Seni bir tuzağa düşürmek istiyordu.. Teklifini reddettim.. Çılğınca bir hiddete kapıldı: "Nasıl, anneni kederinden öldürmüş olan adamdan intikam almak istemiyor musun?" diye yüzüme bağırdı.

Florika sessiz sessiz ağlamağa başlamıştı. Lö Mestriye ona tatlı sözler söyleyerek, yüzünü gözü.

nü öperek teselli etmeğe çalıştı..

Fakat onları her gün biraz daha yaklaştıran ve bağlayan bu manevî rabtalar, derileri arasında muazzam bir rahne açıyor, onları her gün biraz daha uzaklaştırıyor..

Daha ilk günden kendisine âdi bir şekilde uzatılmış olan bu vücuda karşı Lö Mestriye şimdi hürmet duyuyor ve bu tatlı samimiyet, bu manevî bağlar sanki Florikanın kanındaki ateşi söndürüyordu.

Yedinci akşam genç kız muttattan çok evvel geldi. Henüz karanlık bile olmamıştı, Florikanın yüzü allak bullaktı, büyük bir keder içinde bulunduğu gözlerinden okunuyordu.

— Ne var? Yine bize ne oldu? Diye Lö Mestriye sordu.

— Yarın artık ben gelmeyeceğim.. Muhakkak gitmem lâzım geliyor..

— Beni terk mi ediyorsun?

— Yok, seni temin ederim ki,

tekrar geleceğim.. En çok bir hafta için gitmem lâzım. Bu da bana ait bir sır değildir.. Fakat itaat etmem lâzım, buna mecburum.. Ne yapayım, borcumu ödüyorum.

Ve genç adamın göğsü üzerine başını koyarak:

— Bilemezsin, diyor, senden ayrılmanın bana neye mal olduğunu bilemezsin..

Genç kadın hafif hafif ağlıyor, Lö Mestriye onu kaldırıyor, şimdi yanak yanağa duruyorlar, genç adam kızın göz yaşlarının yanaklarında dudaklarına doğru aktığını hissediyor.

Lö Mestriye dudaklarının kenarında genç kadının göz yaşlarının tuzlu lezzetini duyuyor ve böylece vücutlarının birbirine karışmış, birleşmiş olduklarını zannediyordu.. İşte o zaman birbirinin kanını içen aşıklara hak verindi.. Şehvetinin tahrik ettiği bir iniltiyi zaptedemedi..

Florika ona bakıyor, gözlerinde bir muvaffakiyet ışığı parlıyordu. Birdenbire yerinden fırladı. Lö Mestriye kadının ayağına kalktıyorki, çıplak ayaklarının âsâbi hareketlerle samanları ezdiğini, yüzünün arzu, şehvetle takallüs ettiğini gördü..

(Daha var)

TUNAKIZI

58

VAKIT

	ABONE TARİFESİ	
	Memleket içinde	Memleket dışından
Aylık	95	155
3 aylık	260	425
6 aylık	475	820
1 yıllık	900	1600

İarleden Balkan Birliği ayda otuz kuruş düşüldü. Birliğine girmiyen yerlere aylık beşer kuruş zamm edildi.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini, aboneli parasının posta veya banka vollaama ücretini idare kendisine alır.

Abonelerin her ayın ortasında zinde VAKIT'a abone yazmaları. Adres değıştirme ücreti 25 kuruştur.

İLAN ÜCRETLERİ

Picarel ilanlarının santim tiri sondan itibaren ilân sayfaında 40; iç sayfaında 50 kuruş; dördüncü sayfada 1 kuruş; beşinci 2; birincide başlık vanı kesmece 5 liradır. Büyük, çok devamlı, reklam renkliler verenerle ayrı ayrı indirmeler yapılır. Resmî ilanların santim satırı 30 kuruştur.

Ticari Mahivette Olmıyan

Küçük İlanlar

Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve beş defası 100 kuruştur. Çeşitli ilân verenerlerin bir defası beş kuruştur. Dört satırı geçen ilanlar fazla satırları bes kurustan hesap edilir.

Vakit hem doğrudan doğruya kendi idare yerinde, hem de kâra caddesinde Vakit Yayınevinde KEMALEDDİN İRANCI İlan Bürosu eliyle ilân kabul eder. (Büroanın telefonu: 9055)

Alman Hariciye nazırı Ribbentrop'un nutku

(Baş tarafı 1 inci)

memleket seirleri önünde tekerrür edili. Ertesi günü Münih'te ve sonra 26 Kânunusani'de Varşavya ziyaretilerinin münakaşası. Bu aramızda teterrütle münakaşası. Bu aramızda teterrütle münakaşası. Bu aramızda teterrütle münakaşası.

POLONYADAKİ ALMANLARA FENA MUAMELE EDİLDİ Aynı zamanda Polonyadaki Almanlara çok fena muamele edildi. Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Polonyadaki Alman sefaretini önünde temsil eden Polonyalıların Polonyanın nazırı dikkatini çekmek için meclis üyelerini davet etti. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi. Aynı zamanda Berlin'e davet edildi.

Von Ribbentrop bundan sonra Sovyet - Alman pakını ehemmiyetli göstermek için İngiltere tarafından yapılan propagandayı kaydedilmiş, müteakiben Almanyanın Amerika ile münasebetlerine geçerek iki memleket arasında hiç bir ihtilaf mevcut olmadığını, fakat Almanya Monroe kaidelerine riayet ettiği halde İngilterenin riayet etmediğini söyledikten sonra harbin mesuliyeti meselesine temas ederek bu noktada üzerinde uzun uzadıya durmuştur.

"Bütün dünya kani olmuştur ki, Fransız milleti bu harbi istememiştir. Fransız milleti bugün de, yarın da harpten ziyade sulhu ister, fakat harp kendisine İngiltere tarafından ve Fransız hükümeti tarafından dikte edilmiştir."

İNGİLTERE HARBİ METODLU BİR ŞEKİLDE HAZIRLADI

İngiltereye gelince, Alman hariciye nazırı şimdiki İngiltere hükümetinin bu harbi senelerden beri gizlice ve metodlu bir şekilde hazırladığına dair delillere malik olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

Dünyanın büyük bir kısmı, Münih konferansını Çemberlainin bir barış eseri zannetmiştir. Bu büyük bir yanıltır.

İngiltere Çekoslovak hükümetine yardım etmiş ve bu suretle kendi müdahalesi olmadan kolaylıkla halledilebilecek olan bir meseleden bir Avrupa bahrını ortaya çıkarmıştır. Son dakikada Münih'te yaptığı şey ile hatasını kısmen tamir etmiştir. Bunu neye yapmıştır? Bu suale Çemberlain İngiltereye döner dönmez söylediği nutuk cevap verir. Çemberlain, Londraya bir elinde defne dalı, diğer elinde muazzam silahlarla programı olduğu halde dönmüştür. Çemberlain Münih'e, harbe mani olmak için değil, harbi temin için gelmiştir. Çünkü o zaman İngiltere hazırlanmış deşifre edilmiştir.

İngiltere hazırlanmış sonra Polonyaya garanti vermiştir. Bu garanti ancak Almanya aleyhine müteveccih bulunuyordu. İngiltere alâkadar eden bir şey Polonyanın bütünlüğü değil, kendisine lazım olan silahlı yardımda, garantiden maksat da harp vesilesi bulmaktan ibaret idi. Bundan sonrası, İngilterenin Polonyaya tarzı hal bulmasını tavsiye edecek yerde, onu taarruz hareketlerine teşvik etmiştir. Nazır bundan sonra İngilterenin Musolini tarafından 2 Eylül'de yapılan müsaamele teklifini reddetmediğini hatırlatmış ve bunun İngilterenin fena niyetine delil olduğunu bildirerek İngiliz hükümetinin hakiki maksadının Almanyanın imhası olduğunu söylemiştir.

Bu münaşebette İngiliz harici siyasetinin sebep ve amillerinden bahseden B. Ribbentrop, Almanyanın dünyaya hükmetmek istediği hakkındaki iddiası, "görülmemiş, işitilmemiş bir yalan" olarak tavsiye etmiş, "dünyada İngiliz bayrağının dalgalanmadığı bir kıta mevcut olmadığına göre" bu tahakküm muhazesi-nin İngiltereye müteveccih olabileceğini söylemiştir.

Hitler, Alman politikasının çok mahdud gayelerini tekrar söylemiştir: Alman milletinin tabii hayat sahası içinde hayat ve istikbalinin temini.

Almanyanın Avrupada tarsini işi bitmiştir. Versailles haksızlığı bertaraf edilmiştir. Doğuda yapılan yeni sureti tesviye ile Almanya müstakbel nesilleri için bir kolonizasyon sahasına malik bulunmaktadır. Şimdi Almanyanın şimalde, doğuda, cenupta ve batıdaki hudutları kat'idir. Alman müstakbel nesillerinin avdeti yani büyük bir millete layık olduğu veçhile tabii müstemleke faaliyeti müstesna olmak üzere Almanyayı İngiltere ve Fransadan isteneyeceği hiç bir şey yoktur. Hitler bu suretle Avrupada istikrar şartları temin etmiştir. Fakat tam böyle bir sırada ki, İngiltere iki millet arasında bir ölüm harbi ilânın zamanı olduğuna karar vermiştir.

Nazır bundan sonra, İngilterenin hiç bir tarafta hiç bir zaman vaatlerini tutmadığını iddia eden beyanatta bulunmuş ve B. Çemberlain'ın son nutkunun B. Hitler tarafından uzatılan barış eli-

Haydarabat nizamı İngiltereye 100 milyon İngiliz lirası verdi

Londra, 24 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Hindistanın en büyük devleti olan Haydarabat nizamı hava harbi için hava nezareti emrine nakden 100 milyon İngiliz lirası vermiş ve harp dolayısıyla Haydarabat devleti haricine çıkacak Haydarabat kuvvetlerinin karşılığı olarak da ayda 11.250 İngiliz lirasını umumi valinin emrine havale etmiştir.

Kömür sarfiyatı İstihsalata göre tanzim edilecek

Ankara 24 (Hususi) — Günden güne artmakta olan memleket kömür ihtiyacının mevcut stok ve dahil istihsalata göre tanzimi halkındaki kararname Vekillikçe tasdik edildi. Bu kararname esaslarına göre:

1 - Umumi mülhak ve hususi bütçelerde idare olunan dairelerde ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası bu daireler tarafından kurulmuş olan bütün teşekkül ve müesseselerde mahrukat azami tasarrufla kullanılacak teshin vasıtaları yerine göre hararet 19 - 20 dereceyi geçmeyecek surette ayarlanacak ve bu derecenin idamesi temin edilecektir. Teshin için muktazi mahrukatın tedarikinde de bu esas gözönünde tutulacaktır.

2 - Sömikok teslimi teahhüdünde bulunmuş olanlar Karabük koku teslim ederek teahhütlerini ifa edebilirler.

Birinci bendde yazılı dairelerle teşekkül ve müesseseler teahhütlerin bu suretle ifasını kabul etmeğe mecburdurlar.

Cumhuriyet bayramındaki resmi küşatlar

Ankara, 24 (A.A.) — Muhtelif vilâyet ve kazalardan aldığımız telgraflarda cumhuriyetin 16 nci yıldönümü münasebetiyle yapılacak kutlama programlarını tesbit için teşekkül eden komisyonların devamlı bir surette çalışmakta oldukları bildirilmektedir.

Yine bu telgraflarda bildirildiğine göre, bu güzel vesile ile Gümüşhanede 26 eğitimli köy okulu ile Kala nihiyesinde tam teşkilâtli ilk okulun ve altmış bin liraya mal olan Halkevinin açılış törenleri yapılmıştır.

Gümüşhanenin Torol kazasında da beş sınıflı bir ilk okul ile bu kazanın yedi köyünde inşalırına başlanacak ilk okulların temelleri atılacaktır.

Giresun'da Cumhuriyet anıtının ve derşaneli ilk okulun açılma töreni yapılmıştır.

Kayseride inşaatı ikmal edilmiş olan İsmet İnönü Kız Enstitüsünde tedrisata başlanacak ve inşaatı 90 bin liraya mal olacak hükümet konağının temel atma merasimi yapılmıştır.

İngiliz Kralı Muhalefet partisi liderini kabul etti

Londra, 24 (A.A.) — B. Atlee, Kral tarafından kabul edilmiştir. Hükümdar harp başlayalıdan beri, muhalefet liderini ilk defa olarak kabul etmiştir.

Öğrenildiğine göre, Kralın Avam Kamarasındaki muhalefet fırkası ile sahsen temasını muhafaza etmesi için tertip edilen mülakata hususî hiç bir mâna atfetmemek lazım gelmektedir.

Bulgaristan bitaraflığını muhafaza edecek

Sofya, 24 (A.A.) — Röyter: Yeni Bulgar hükümeti, bugünkü anlaşmazlıkta bitaraflığı muhafaza edecek ve aynı zamanda komşu devletlere karşı da ademi tecavüz siyasetine devam edilecektir.

B. Köseyanof'un dört gün müddetle eski siyasi partiler erkânı ile görüşmelerinden sonra yine partiler harici bir hükümet kurulması burada hayretle karşılanmıştır.

Romanya Veliahdı 19 yaşına basıyor

Romanya Veliahdı Prens Mişel bugün 18 yaşını ikmal ediyor. Komşu ve mütefikimiz Romanya veliahdinin seneiderviyasını fevkalade merasimle kutlayacaktır. Veliahd Prens Mişel aynı zamanda Rumen milletinin Albayiliye voyvoda'sıdır.

Daha çocukluk zamanından itibaren Romanyanın genç veliahdi istikbalde memleketini idare edebilecek surette hazırlanmakta olup bu şekilde yetiştirilmiştir. Veliahdın tahsil ve terbiyesi Pederi ikinci kral Karol'un daimi mürakabesi altında yapılmaktadır.

Veliahd bu yıl, lisenin sekizinci sınıfındadır. Dersler, üniversite ve liselerin 20 profesörü tarafından verilmektedir. Veliahde birlikte memur ve zabıt çocuklarından 3 çocuk okumaktadır. Mektep dersleri büyük bir dikkat ve ciddiyetle veliahdın bütün gününü almaktadır. Dersler sabah 8 den 12.50 ye, öğleden sonra saat 16.30 dan 20 ye kadar devam etmektedir.

Veliahd mektep derslerinden başka askerlik ilimlerini de tahsil etmektedir. Prens Bükreş askeri aylelerinden bir bölüğe de komanda etmektedir.

Derslerden artan çok az bir zaman içinde veliahd gerek pavyaht ve gerekse vilâyetlerdeki askeri ve mülki muhtelif müesseseleri ziyaret etmektedir.

Bulgar komitecileri iki Romen jandarmasını yaraladılar

Bükres, 24 (A.A.) — Sarsanlar köyü civarında Bulgar komitecileri iki Romen Jandarmasını ağır surette yaraladılar. Tahkikata başlanmıştır.

Balkanlarda sulh elemanları

(Baş tarafı 1 inci)

pakı etrafında yapılan siyasi müzakereler idi. Vaka Moskova müzakereleri müsbet bir netice vermiş değildir; fakat Türk - Rus dostluğu evvelkinden daha kuvvetli olarak mahfuz kalmıştır. Türk - İngiliz - Fransız yardım pakti ise Akdeniz ile beraber Balkanların emniyetini garanti eden beynelmül bir vesika mahiyetini almıştır. Bu üç devlet arasında imzalanan karşılıklı yardım pakti Balkanlardaki sulh ve emniyet elemanlarını kuvvetlendirecektir. Artık bitaraflığı müdafaa esası üzerine bütün Balkanlara ve Tuna havzasına samim bir birlik vücuda gelmesi imkânsız bir ideal değildir.

Türk mühendis ve işçisinin geçirdiği imtihan

(Baş tarafı 3 üncüde)

kaları yaratan Türkün, Güre, Çaltı Pınarı, Atma gibi kuş uçmaz, kervan geçmez boğazlardan demiryolunu nasıl geçirdiklerini yakinen gördüm; Türk teknisiyen ve işçisine takdir ve hayranlığımı ifade edecek kelime bulamıyorum.

Tren Erzuruma varmakla şimdiler siyasetimiz nihayet bulmuş değildir. İran Hududuna, Irak hududuna doğru hummalı bir surette çalışılıyor. Bunu Nafia Vekilinin ağzından daha dün işittik.

Nitekim Millî Şefimiz İnönü de 17 Nisan 927 de bu husustaki yüksek iradelerini şöyle bildirmişlerdi:

"Başladığımız yolun biteceği nokta yoktur; ilâ nihaye gidecek; nâmütenahi devam edecektir."

Türk kahramanlığının ezeli bir sinesi olan Erzurumda Türk iradesinin, azminin sembolü olan tren sesi yükseliyor; Cumhurreisimiz, gidip geldiğimiz yerlerde kadın, erkek, çocuk bütün Türk vatandaşının candan ve yürekten söylediği sözü tekrarlıyorum: Sağ ol Millî Şef, sana bin minnet ve şükran.

Yekta Ragıp ÖNEN

Serbest sütun: Bizde maarif has-talığı yoktur

Yazan: YUNUS KAZIM KÖNİ

Peyami Safa, her gün yazı yazan bir muharrirdir. Bu zor bir meslektir. En büyük zorluk her gün yazı yazmakta değil, her gün yazdıklarını okutabilmektir. Peyami Safanın küllümlerinde, bilgisine ve üslubuna ekme kadar muhtaç olsaydık onun yazdıklarını okutmakta kekeceği zorluk azalır; Peyami Safa da bunu pek âla biliyor. Onun için yazılarının her gün tuzunu biberini değiştiriyor bazan avamî teşbihlerle sulandırıyor, ballandırdığı seyrek olmakla beraber ekşi ve acı çeşnilerle her gün yazıyor. Onun bu muvaffakiyetine gıpta etmek mümkün değildir. Nevinde Necip Fazılın tütün bir fıkracıdır. Bize bazan yazının kıyafeti hoş gelmeyebilir; asıl içindeki tenkit özüne muhtaçtır. Kıyafeti ne olursa olsun muharririn fikrine nüfuz etmek vazifemizdir. Fikre inanmış insanlarız. Fikir ve bilgi kimin tarafından ve hattâ ne maksatla söylenmiş olursa olsun bir değer taşır ve ondan müstağni kalmak insanlığa yakışmaz bir geriliktir. Ben de bu maksatla muhterem muharririnin dünkü Cumhuriyette çıkan (Maarif hastası) yazısını okudum.

Peyami Safa, maarif işine bir "mesele", nazarla bakıyor. Her mesele halledilmesi mümkün ve halli icap eden bir fikir ihtiva eder. Hattâ bir mesele "gayri kabili hal olduğu", da izah ve isbat olunmak gerektir. Böyle bir izah şekli almamak bir "mesele", mevzuu bahsolamaz; halbuki muharririz her yerde "hiç bir müsbet çare gösterecek değilim", diyerek meseleyi, vevle kendi anlayışına göre halle yanışıyor.

Doğru. Bizde bir maarif meselesi vardır. Bu mevcudiyetimiz, inkılabımızın ruhudur. Fakat bu meselelerin hastalıklı zehir alâkası yoktur. Çetin olan meselelerin mutlaka marazî bir karakteri yoktur. Erzuruma tren götürmek, Türkiyeyi sanayileştirmek, ziraati iktisadileştirmek, bunlar birer has-talık olmadığı gibi maarif işinin de hastalıklı bir münaşebeti yoktur. Bir iş şu veya bu yoldan gidilerek halledilir, memleketin içtimai meseleleri de Atatürk devrinde muayyen mebdelerden hareketle bir mesele katetmiş, şu veya bu safhası halledilmiştir. Maarif meselesi de, içinden bildiğim bir mevzu olması hasebile diyorum, ki on beş sene öncesi ile münaşebeti olmayacak surette ilerlemiş, münakale, ekonomi politikalarımızın aşağı kalmış olan bir muvaffakiyete erişmiştir. Bundan şüphe etmek için as-hafı kehf yukusuna dalmış olmak, yahut ta iyiyi görmeye, her şeyi kötülemeye azim ve cezmetsiz bulunmak gerek-tir.

Hayır, on beş yıldır memleketle maarif sahasında büyük işler yapıldı, Atatürk devrinin maarif sahifeleri de parlaktır, zira aksi takdirde kendi kendisi inkâr etmiş oluruz. Şimdiye kadar gelen on beş vekil hiç bir şey yapmamış değil, yapılmış ellerinde olan her şeyi yapmışlardır. Harf inkılabı bir maarif işi değil midir? Ve yalnız 15 sene bu bürse çok mudur?

Fakat biz içtimai realitenin mukavemetini tanımak istemi-yen bir idealist gibi düşündüğü-nü ve onun için sarfedilen emeklerin mahsulü ile mutmaim olmadığını ve daima daha mükemmeli istediği için bugünkü durumu şiddetle tenkit ettiğini kabul ederek devam edelim.

On beş yıldır maarif meselesinde yazı yazan muhterem muharrir, bu karışık ve ana meseleye nasıl bir hal çaresi getirmiş, bunu ondan soramıza -cağız. Görülüyor ki, o da maarif meselesinin mektep meselesi halinde telâkki etmektedir. Halbuki mektep, hangi derecede olursa olsun maarif: Kültür davasının organik bir cüzüdür, fakat tamamı olmaktan çok uzaktır. Maarif işi bizim anlayışımıza göre içtimai zihniyet işidir. Maarifimizde islahat demek bütün cemiyetin dünya görüşünde değişiklik demektir. Mektepler bizim mistik, islami, teokratik ve otokratik Ortaçağdan çıkıp rasyonel, dünyevi, demokratik millî cemiyete geçiş suretini ve hamlemizi ifade eder.

Sosyal şartlar olmadıkça yalnız mektep vasıtası ile bir cemiyete yeni bir zihniyet verilemez. Hattâ bu takdirde mektep bir mücerret şekil halinde kalır, fonksiyonunu yapamaz. Bütün Tanzimat tarihi mektebin içtimai zihniyetini değiştirdiğini değil, içtimai zihniyetin tekâmül ettikçe mektebin değiştiğini göstermektedir.

Peyami Safanın maarifimizde (yani mekteplerimizde) bu sene de yine o eski anarşiyi devam eder görmesi bundandır.

Dokunduğu meselelerden bir mekteplerin bu sene sekizde dorse bağlanması derslerin bazı mekteplerde sekizi çeyrek gece bağlamasını bir kararsızlık alâmeti sayan sayın muharrir evvelâ haber verelim ki sekiz veya sekizi çeyrek, her ikisi de, aynı talimatnamenin hükmü iktisadidir. Peyami Safaya göre bu karar İstanbul nakil vası-talarını nazarı itibara almadığı için kusurludur; fakat bütün Türkiye İstanbul'dan mı ibaret-tir? Türkiye'nin İstanbul'dan ibaret görmek veya İstanbul bütünü Türkiye olmadığını unutmak Şirketi Hayriye tarifelerini bilmekten daha büyük bir kusur değil midir?

Muhterem Peyami Safa, bütün dünyada bizden geç kalan ve geç kalkan millet kalmamış olduğunu hatırlayalım.

İstanbulda bile talebesi en dağınık yerlerden gelen mekteplerde dahi bu usul bir aksaklık yapmadı. Bunu yoklama defterleri her an isbata hazır-dır. Hasan Ali Yücel, maarif bu usulden başka hiç bir şey getirmemiş olsa idi bile yalnız öğleye kadar tedrisat sistemini tatbik etmesi ile maarifçilerin minnetini kazanmış ve ismini Türk maarif tarihine geçirmiş bir Vekildir. Bunu, Boğaziçinde oturup İstanbulu inen bir muallim söylüyor.

Fakat bir kere zaten saati güneş olan ve güneş kalkan yer ve evleri mektebinin etrafında dizilen yerlerimizi göz önüne getiriniz.

Hem tedrisatın yeknesak ol-mayışından, hem kitapların pa-hallığından şikâyet edildiğine şahit olmak, hem de bir münevverimizi tek kitabın aleyhinde bulmak insana hayret veren şeylerdir.

Fakat asıl Peyami Safanın şüphaları, kongreler hakkındaki telâkkinde ne demeli?

Bu memleket en tehlikeli kurtuluş savaşında bile bir meclisin rehberliğini benimsemiş ve bu işi başaran büyük kahraman Atatürk ve onun mümtaz halefi olan Millî Şefimiz İnönü Kurultaylara, meclislere hayatı bir ehemmiyet verirken ve buna hepimiz inanmışken Peyami Safanın Hitleriyen telâkileri bize ne kadar yabancı geliyor.

Yunus Kazım Köni

RADYOLİN

ile Sabah, Öğle ve Akşam

Her yemekten sonra gün de 3 defa müstakzadan dışlerinizi fırçalayınız.

SİNEMA

Deanna Durbin'in yerine geçen bir yıldız Gloria Jean

Şum Kadın beyaz perdede ehemmiyetini kaybedip yerini genç kıza bıraktığı zaman birçok yeni yıldızlar parlamış, sinema âleminde yeni bir devir açılmıştı.

O zaman sinemaya intisap eden ve çabucak yıldızlık ünvanını almağa muvaffak olan Deanna Dürbin, Mişel Morgan, Simone Simon, Janin Darcy gibi yıldızlar bugün artık büyümüş bulunuyorlar. Bu artistler bugün mükemmel bir mevkîye malik oldukları halde ilk gençlik, daha doğrusu toy çocukluk devrelerini geçirmiş olduklarından sinema rejisörleri, film imilleri bu yıldızların yerini dolduracak olan yeni elemanlar aramağa başlamışlardır.

Bilhassa bu yıldızların en genci olan Deanna Durbin bugün on yedi yaşına girmiş olduğundan çocukluk çağından çıkmış ve dört beş sene evvel onun çevirmiş olduğu filmlerle mükemmeliyetini takdir eden halk için aynı kuvvette yeni ve genç bir artist aramak ihtiyacı hasıl olmuştur.

Deanna Durbin'i bularak meşhur eden Joe Pasternak bu kerre yeniden araştırmalara başlamış ve Deanna Durbin'in yerini tutacak yeni bir yıldız bulmuştur. Bu Gloria Jean'dir.

Gloria Jean 14 Nisan 1928 tarihinde, Pensilvanya'da Skraton vilâyetinde dünyaya gelmiştir. Babası piyano satmakla geçinmektedir. Gloria Jean henüz on bir yaşında hakiki bir çocuktur. Kendisi oldukça uzun boylu, sarışın ve çok sempattir. Bu çocuğun en şayanı dikkat ciheti, fevkalâde bir sese malik bulunuşu ve hiç kıskanç olmamasıdır.

Bülbül olmak bazı yıldızlara has bir meziyet ise de, kıskanç olmak hepsinde mevcut bir hatadır. Fakat Gloria Jean şimdilik kıskanç değildir. Bilâkis Deanna Durbin, Mikey Roney ve Mikey Mavs'a karşı büyük bir sevgi beslemektedir.

Gloria Jean şimdi, Holivutta bulunuyor. Joe Rasternak bu yeni yıldızın da muvaffak olacağından artık emindir.

Radyo meraklısının zaferi

Yazan: Y. RUDİN

Mütekait Pavel İvanoviç, kendi mamulâtı olan radyosunu kurup ta işletmeğe başladığı zaman, derhal apartmanın içindeki diğer kiracılar ona karşı düşmanca bir tavır takındılar.

Bu, bilhassa şu iki sebepten ileri geliyordu: Birincisi — Kulakları oldukça ağır işiten Pavel İvanoviç, radyosunu o tarzda yapmıştı ki, radyo çalışırken ya top gibi gürüyor, ya hut Mısır mumyaları gibi hiç sesini çıkarmıyordu. Bu ikisinin ortasını bulmak mümkün değildi: Ya ifrat, ya tefrit. İkincisi — Mütekait bir memur olmak itibarile Pavel İvanoviç için hiç bir işi gücü yoktu. Evinde kapı dışarı çıkmak lüzumunu hissetmezdi. Bu itibarla da sabahın saat altısından gece yarısına kadar hiç durmamacasına radyosunu top gibi gürletir dururdu. İşte bu iki sebepten ötürüdür ki Pavel İvanoviç'e karşı kırgınlık ve nefret havası, radyo cihazının kırgınlığıle mütenasip bir şekilde artıyor, gerek radyo için gerekse radyonun sahibi için esaslı bir tehlike teşkil etmeğe başlıyordu.

Hiç kimse resmen Pavel İvanoviç'e çatmak veyahut ona herhangi bir şey söylemek hakkını kendinde göremiyordu. Çünkü Pavel İvanoviçin radyosu ancak gece yarısına kadar "gürüyor", du. Belediye nizamâtı ise bu "gürleyiş", in derece ve kuvvetini tayin hususunda herhangisi bir hükmü taşıymıyordu. Bu nu iyice takdir eden apartman kiracıları, resmî kanallarla değil de başka vasıtalarla Pavel

İvanoviç üzerinde tesir yapmağa çalışıyorlardı.

İlk hatıra gelen tedbir "ekonomik", bir taziyik yapmak oldu: Apartmanın bütün elektrik sarfiyatının masrafının yarısını ona yüklediler. Çünkü hiç durmadan on sekiz saat "gürleyen", Pavel İvanoviç'in radyosu, muhakkak ki apartmanın bütün ampullerinden, ütülerin den, çaydanlıklarından daha fazla bir enerji sarfediyordu.

Pavel İvanoviç hiç mırın kırılmı emmeden paraları suladı. Para etmediğini gören kiracılar, daha esaslı bir tedbir başvurmak lüzumunu duydular: Hemen hemen her Allahın günü, kiracılarından biri eline bir balta alarak ve hiç bir tehlikeye ehemiyet vermiyerek dama çıkıyor, radyonun anten direğini kırıyor, sonra da Pavel İvanoviç'e gelerek antenin "rüzgâr tarafından, kırıldığına haber veriyordu. Bunu işiten Pavel İvanoviç aynı baltayı eline alarak ve hiç bir tehlikeye ehemmiyet vermiyerek dama çıkıyor, süratle antenini tamir ediyordu.

Bu da kâr etmeyince başka bir usulün tatbikine giriştiler; her akşam Pavel İvanoviç'in odasına ondan kibrit veyahut buna benzer diğer şeyleri istemeğe geliyor, bu arada da, radyonun kalîfere bağlı olan toprak telini koparıyorlardı.

Pavel İvanoviç kendisinden istenilen şeyleri veriyor, sonra da radyosunun işlemediğini görürnce, bir çırpıda onu tamir ediyor, çok geçmeden radyo gene aynı kudretle "gümbür", tüşüne devam ediyordu.

HİKAYE

Bu tedbirden de bir fayda hasıl olmayınca, apartmanın bütün kiracıları Pavel İvanoviç'e selâm sabahı kestiler. Sonra da mutfakta, bilhassa Pavel İvanoviç'in bulunduğu zamanları kollayarak, komşu apartmanında kiracıların el birliği ederek gürlütlü bir radyo sahibini nasıl boğdukları ve daha buna benzer diğer bir takım vakaları anlatmağa başladılar.

Pavel İvanoviç hiç sesini çıkarmıyor, fakat radyosu, gene eskisi gibi "gümbürdüyor", du. Pavel İvanoviç'in radyosunu işletmeğe başladığı gününce apartmandaki kiracılar, Pavel İvanoviç'in radyosundan bir hayli uzak diyarlarda, fevkalâde enteresan ve meraklı bir takım hâdiseler cereyan etmeğe başladılar. Hem bu hâdiseler o kadar süratle cereyan ediyorlardı ki, gazeteler bunlara yetişemiyor, "bugünkü", gazeteler, daha sabahın itibarile "dünkü", haline geliyorlar.

Şimdi artık radyoda, günde bir kaç defa fevkalâde meraklı ajans haberleri vermeğe başlamışlardı. Bu vaziyet karşısında apartmandaki bütün kiracılar tekrar radyosunu gümbürdetmesi için Pavel İvanoviç'ten imalî bir tarzda rica etmeğe koyuldular.

Pavel İvanoviç bu ricayı reddetti. Bunun üzerine kiracılar, imaları, ricaları bir yana bırakarak açıktan açığa Pavel İvanoviç'e "son havadisleri saklamak, suçuyla itham etmeğe başladılar.

Nihayet Pavel İvanoviç bu ısrarlara dayanamadı. Radyosunu gümbürdetmeğe razı oldu. Fakat her şeyden önce radyo çalma müddetinin uzatılmasına müsaade edilmesini istedi: Artık o, eskiden olduğu gibi saba-

Pavel İvanoviç'e karşı olan düşmanlık ta ortadan kalkıyordu. Hatta bir çokları ona bir sempati, bir hürmet bile duymağa başlamışlardı. Tabii bu arada kendisinden almakta oldukları elektrik parasını da normal bir hale indirdiler. Bu radyo deshanesini unutulmağa başlandı. Pavel İvanoviç'in radyosu, dilsiz bir halde, tozlarla, örümceklerle, örtülü olarak köşede duruyor, evin içinde derin bir sessizlik ve huzur hüküm sürüyordu.

İşte tam bu esnada, Pavel İvanoviç'in apartmanında bu işler olup bitirken, dışarıda, Pavel İvanoviç'in apartmanından bir hayli uzak diyarlarda, fevkalâde enteresan ve meraklı bir takım hâdiseler cereyan etmeğe başladılar. Hem bu hâdiseler o kadar süratle cereyan ediyorlardı ki, gazeteler bunlara yetişemiyor, "bugünkü", gazeteler, daha sabahın itibarile "dünkü", haline geliyorlar.

Şimdi artık radyoda, günde bir kaç defa fevkalâde meraklı ajans haberleri vermeğe başlamışlardı. Bu vaziyet karşısında apartmandaki bütün kiracılar tekrar radyosunu gümbürdetmesi için Pavel İvanoviç'ten imalî bir tarzda rica etmeğe koyuldular.

Pavel İvanoviç bu ricayı reddetti. Bunun üzerine kiracılar, imaları, ricaları bir yana bırakarak açıktan açığa Pavel İvanoviç'e "son havadisleri saklamak, suçuyla itham etmeğe başladılar.

Nihayet Pavel İvanoviç bu ısrarlara dayanamadı. Radyosunu gümbürdetmeğe razı oldu. Fakat her şeyden önce radyo çalma müddetinin uzatılmasına müsaade edilmesini istedi: Artık o, eskiden olduğu gibi saba-

NIŞANTAŞ

İngiliz Hay - Skul Mektebi

Mektep çağından yukarı bulunanlar için geçen sene açılmış bulunan GECE İNGİLİZCE KURLARINA bu sene de 2.11.1939 Perşembe günü saat 19 da tekrar devam olacaktır. Bütün ders devresi 5 Lira.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlanları

Muhammen bedeli 1324 lira 25 kuruş olan muhtelif cins ve ölçü 9 kalem kaynakçı ve dökümcü başlık, gözlük ve gözlük çantası 27/10/1939 Cuma günü saat (10.30) on buçukta Haydarpaşada Garı nası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 114 lira 32 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müraacaatları lazımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (8314)

Istanbul Belediyesi İlanları

Bebek — İstinye yolu üzerinde Rumelihisarı caddesinde 96,98 binanın enkaz satışı açık artırmaya konulmuştur. İhale 27/10/1939 günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Muhammen bedeli 100 lira ve ilk teminat 45 liradır. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğünde temine görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupla ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları.

Açık Teşekkür

Kanserden muztarip bulunan eşimi hazırcane ameliyatıyla muhakkak bir ölümden kurtaran, Şişli'de kendi adını taşıyan Sıhhat Yurdu'nun sahibi, Bay Doktor Operatör Cafer Tayyara alenen teşekkürler ederim.

Çemberlitaşta Vezirhanında 6 numarada Saraç Cemil Özyatan

Zayi

Fatih Malmüdürlüğünden aldığım maas cüzdanımı beratsızla beraber zayı ettim. Yenilerini çıkaracağımdan hükümleri yoktur.

(30459) Faik oğlu Mehmet İzzet Elgün

***

1936/37 ders yılında aldığım liseyi bitirme diplomamı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

761. N. ŞALVUZ

İşte tam bu esnada, Pavel İvanoviç'in apartmanında bu işler olup bitirken, dışarıda, Pavel İvanoviç'in apartmanından bir hayli uzak diyarlarda, fevkalâde enteresan ve meraklı bir takım hâdiseler cereyan etmeğe başladılar. Hem bu hâdiseler o kadar süratle cereyan ediyorlardı ki, gazeteler bunlara yetişemiyor, "bugünkü", gazeteler, daha sabahın itibarile "dünkü", haline geliyorlar.

Şimdi artık radyoda, günde bir kaç defa fevkalâde meraklı ajans haberleri vermeğe başlamışlardı. Bu vaziyet karşısında apartmandaki bütün kiracılar tekrar radyosunu gümbürdetmesi için Pavel İvanoviç'ten imalî bir tarzda rica etmeğe koyuldular.

Pavel İvanoviç bu ricayı reddetti. Bunun üzerine kiracılar, imaları, ricaları bir yana bırakarak açıktan açığa Pavel İvanoviç'e "son havadisleri saklamak, suçuyla itham etmeğe başladılar.

Nihayet Pavel İvanoviç bu ısrarlara dayanamadı. Radyosunu gümbürdetmeğe razı oldu. Fakat her şeyden önce radyo çalma müddetinin uzatılmasına müsaade edilmesini istedi: Artık o, eskiden olduğu gibi saba-

BURSA

Ankara 24-10-939

ÇEKLER

1 Sterlin (İngiliz)	5.20
100 Dolar (Amerika)	129.00
100 Fransız frankı	2.20
100 Lire (İtalya)	6.80
100 İsviçre frankı	29.00
100 Florin (Flelemenk)	69.00
100 Rayşmark (Alman)	21.00
100 Belga (Belçika)	21.00
100 Dirahmi (Yunan)	0.40
100 Leva (Bulgar)	1.50
100 Çekoslovak kuruonu	13.00
100 Pezeta (İspanya)	13.00
100 Ziloli (Lehistan)	23.00
100 Pengö (Macar)	0.80
100 Ley (Rumen)	2.40
100 Dinar (Yugoslav)	31.00
100 İsveç Kuruonu	31.00
100 Ruble (Moskova)	31.00

İstikrazlar

Türk borcu I peşin Ergani	19.00
Sivas — Erzurum III Merkez Bankası	19.00

Ticaret ve Zahire Borçları

24 - 10 - 939

FIYATLAR

Buğday yumuşak: 5.32, day sert: 4.15, 4.17 1/2, Buğday kızılca: 4.30, 5.7 1/2, Arpa yalın: 3.36, Mısır sarı: 3.27 1/2, 3.35, Kuyumcu dökme: 3.22 1/2, Ketentoban: 9, Nohut kalırlı: 8, 8.10, sam: 10.20, 11.30, Ceviz sarı: 11, 12, İç fındık: 28.10, 28.10

GELEN

Buğday: 192 ton, Arpa: 50 ton, Mısır: 24 ton, Susam: 50 ton, Nohut 10 ton, Ketentoban: 8 ton, Pamuk: 38 ton, Badem: 8 ton, Z. yağı: 3 ton.

GİDEN

Afyon 5 ton, Kuyyemi: 40 ton

SAHİBİ: ASİM US
Başlıdır: VAKİT Matbaası
Umumi Nesriyatı idare eden: Refik Ahmet Sevengil

GRİPİN

Dikkat: Gripin kutularının üzerine resimde gördüğünüz şekilde kabartma pullar ilâve edilmiştir.

Her yerde ısrarla pullu kutuları isteyiniz ve puluz kutuları şiddetle reddediniz